

1e Voortgangsrapportage 2020

Versie: 3.0.0.0.0

Inhoudsopgave

1 Voorwoord	3
2 Leeswijzer en samenvatting	5
2.1 Leeswijzer	5
2.2 Samenvatting	6
3 Beleidsrealisatie begroting 2020	7
3.1 Bestuur en dienstverlening	8
3.2 Veiligheid	12
3.3 Economie	16
3.4 Bereikbaarheid	20
3.5 Omgevingskwaliteit	24
3.6 Stedelijke ontwikkeling	28
3.7 Jeugd en onderwijs	36
3.8 Cultuur, sport en recreatie	40
3.9 Maatschappelijke ondersteuning	44
3.10 Werk en inkomen	48
3.11 Algemene dekkingsmiddelen	52
3.12 Overhead, Vpb en onvoorzien	53
4 Paragrafen	55
4.1 Plankosten	55
4.2 Bedrijfsvoeringsreserve concern	57
4.3 Taakstellingen	58
4.4 In control	60

Hoofdstuk 1

1 Voorwoord

Op 28 mei jl. heeft de raad een aantal wijzigingen in de financiële verordening vastgesteld. Een van de wijzigingen is dat het college geen bestuursrapportages meer uitbrengt. In plaats daarvan verschijnen voortaan een inhoudelijke 'Voortgangsrapportage', ter informatie, met een korte bestuurlijke doorlooptijd. Daarin stelt het college de raad op de hoogte van de voortgang op alle prestaties van de lopende begroting. De eventuele financiële afwijkingen worden gepresenteerd in de kaderbrief en bij de begroting.

Deze 1e Voortgangsrapportage 2020 (betreft periode tot 1 juni) is de eerste conform bovenstaande nieuwe afspraak met de raad. De financiële afwijkingen vindt u in de Kaderbrief 2020-2024.

Impact coronavirus

De rapportage laat zien dat de uitvoering van de Programmabegroting 2020 grotendeels op koers ligt: we realiseren het merendeel van de prestaties uit de begroting volgens plan. De impact van de landelijke maatregelen om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan is echter ook zichtbaar bij een aantal prestaties. Met name binnen de beleidsterreinen economie, sport, cultuur en in het sociaal domein zijn er prestaties die worden beïnvloed door het coronavirus. Voorlopig staat een aantal van deze prestaties op 'oranje' (als er evident een direct effect is), maar in het geval de maatregelen langer duren is het mogelijk dat de prestaties niet worden gerealiseerd binnen de kaders van Programmabegroting 2020 ('rood').

Kosten coronavirus

Het college inventariseert de extra kosten en de gederfde inkomsten als gevolg van deze crisis. Daar zitten we nog middenin. Zoals in de brieven aan de raad is aangegeven, is nog geen adequate schatting te maken van de bedragen die hiermee zijn gemoeid. De aard van de (mogelijke) kosten en mogelijke opbrengstdervingen begint wel inzichtelijk te worden. Denk onder andere aan: productieverlies bij DZB, minder voortgang op projecten, waardoor uiteindelijke sprake is van improductieve uren van medewerkers in de planvoorbereiding en -uitvoering, minder inkomsten Lakenhal, minder inkomsten sportaccommodaties, extra kosten zorgdomein en minder parkeeropbrengsten. De onzekerheid heeft vooral te maken met de duur van de crisis, en de mate waarin het Rijk straks tegemoetkomingen verstrekt in de kosten.

Het Rijk heeft forse steunmaatregelen voor bedrijfsleven, andere organisaties en overheden in het leven geroepen en verder aangekondigd. In de brief van het Rijk van 28 mei geeft het kabinet aan dat het van plan is zowel compensatie te bieden voor tegenvallende inkomsten als voor de extra uitgaven van de medeoverheden. Er is een eerste bedrag genoemd in die brief, waarin ook is aangegeven dat er naar gelang de crisis langer duurt aanvullende compensatie volgt. Daarmee is het bedrag van dit compensatiepakket dat uiteindelijk naar Leiden toekomt dus nog niet duidelijk. Wel zijn we voorbereid op het opstellen van een degelijke verantwoording hiervoor. We hebben de systemen zo ingericht dat de kosten en tijdsbesteding aan corona apart kan worden geregistreerd.

Naast de tegenvaller als gevolg van de coronacrisis zijn er nog andere (autonome) ontwikkelingen, zoals aanvullend budget dat nodig is voor de implementatie van de Omgevingswet (zie collegebrief van 23 april), een hogere bijdrage aan Servicepunt71, lagere opbrengsten ozb voor woningen en een lagere Algemene Uitkering. De bijbehorende toelichtingen en begrotingswijziging (jaarschijf 2020) zullen onderdeel zijn van het raadsvoorstel bij de Kaderbrief 2020-2024.

Leiden, juni 2020

College van burgemeester en wethouders

Hoofdstuk 2

2 Leeswijzer en samenvatting

2.1 Leeswijzer

De voortgangsrapportage bestaat uit twee delen:

- Verantwoording van de beleidsrealisatie van de Programmabegroting 2020;
- De paragrafen plankosten, bedrijfsvoeringsreserve concern, taakstellingen en 'in control'.

De verantwoording van de beleidsrealisatie volgt de programma-indeling van de Programmabegroting 2020. Aan de hand van de doelenbomen met de prestaties geven we met de kleuren van de stoplichten aan in hoeverre de uitvoering van de prestaties op schema ligt:

Stoplicht	Betekenis
✓ Groen	Prestatie wordt of is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
⚠ Oranje	Er is een risico dat de prestatie niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit wordt gerealiseerd. Hierop is bijsturing nodig.
✗ Rood	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Bij een 'rood' of 'oranje' stoplicht bevat de voortgangsrapportage in ieder geval een toelichting op de oorzaak van de afwijking, de consequenties voor het bereiken van de programmadoelstelling en de wijze waarop het college wil bijsturen.

Corona

Deze rapportage ziet op een bijzonder ongewone periode als gevolg van de ingrijpende landelijke maatregelen tegen de verspreiding van het coronacrisis die per medio maart 2020 werden afgekondigd. Tegelijkertijd is de impact van die maatregelen op de presentaties van de gemeente nu nog niet op alle fronten goed te bepalen, omdat de consequenties nog niet met zekerheid of concreet aan te geven zijn en/of omdat effecten zich (mogelijk) pas op langere termijn zullen manifesteren. Bij de beoordeling van de prestaties is onderstaande richtlijn gehanteerd:

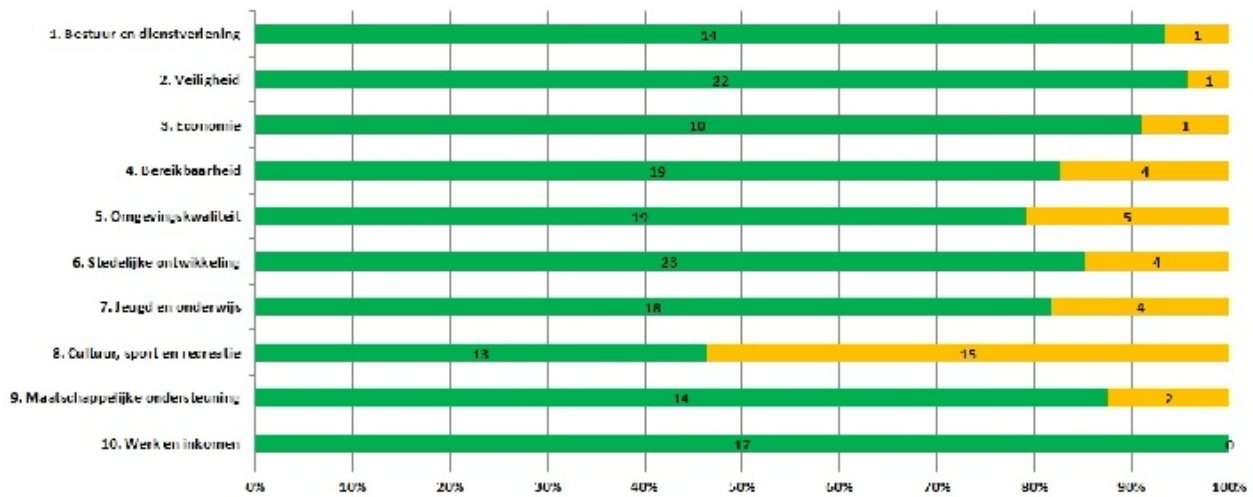
- als er evident een direct effect is van de corona-maatregelen op de te leveren prestatie dan is het stoplicht op oranje gezet met een toelichting onder betreffende prestatie;
- als het effect van de corona-maatregelen op de te leveren prestatie nog hoogst onzeker, hypothetisch of discutabel is, dan is het effect niet in de kleur van de stoplichten verwerkt, maar benoemd als onzekerheid in de inleiding op het programma of onder betreffende prestatie.

We realiseren ons dat de groene beoordeling van gemeentelijke prestaties die volgt uit deze werkwijze op een aantal terreinen contrasteert met de in de praktijk ervaren impact van de maatregelen. We verwachten dat bij de volgende voortgangsrapportage de consequenties van de corona-maatregelen op de prestaties duidelijker zijn aan te geven.

2.2 Samenvatting

Voortgang Prestaties

De uitvoering van de Programmabegroting ligt grotendeels op koers: van de 206 prestaties waarin de Programmabegroting 2020 is opgedeeld, verwachten we dat 169 prestaties volgens planning worden gerealiseerd ('groen'). Op 37 prestaties is bijsturing nodig ('oranje'). De onderstaande figuur maakt inzichtelijk welk percentage van de prestaties binnen de diverse programma's op koers ligt:

Hoofdstuk 3

3 Beleidsrealisatie begroting 2020

1

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en dienstverlening

<i>Programmanummer</i>	1
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen en Economie & Cultuur

De missie van het programma Bestuur en dienstverlening luidt:

De gemeente Leiden staat voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en burgers in de stad en regio.

De gemeente Leiden staat voor een klantgerichte dienstverlening, waarbij de klanten betrouwbaar, duidelijk, snel en op maat worden bediend.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het eerste kwartaal van 2020 stond in het teken van de verhuizing naar het Stadskantoor. Twee dienstverleningslocaties van de gemeente zijn nu samengevoegd op één centrale locatie. Het nieuwe dienstverleningsconcept met een persoonlijk, open en toegankelijk karakter en gericht op samenwerking met de stad, wordt nu in de praktijk verder vorm gegeven. De gastvrouwen en -heren experimenteren in hun nieuwe functie hoe de dienstverlening voor klanten het beste tot haar recht komt, de gevolgde hostmanshiptraining ondersteunt hierin. Er is een klantreisonderzoek gestart om de uitgedachte processen en de dienstverlening op twee verdiepingen te toetsen en te onderzoeken. Er waren na de verhuizing wel de nodige aanloopproblemen. Met name op het gebied van ICT, zoals het inregelen van het klantgeleidingssysteem en telefonie. Hierdoor is de dienstverlening in het eerste kwartaal helaas niet optimaal geweest.

Ook bood het stadskantoor kansen voor verbetering: een docudistri-kluis voor reisdocumenten en rijbewijzen, waardoor deze documenten nog veiliger opgeslagen worden. Daarnaast een contact betaalautomaat voor contante betalingen. De dienstverlening is hierdoor efficiënter en veiliger. Daarnaast is er gestart met een fysieke Newsroom in het stadskantoor met een intensievere samenwerking tussen de teams Communicatie, Klantcontactcentrum en Online die de dienstverlening ten goede komt. Door het analyseren van de berichtgeving in de media en klantvragen kan er snel gereageerd worden op actuele kwesties en kan er geanticipeerd worden op veranderende behoeftes. Verder is er een onderzoek naar laaggeletterdheid gedaan en dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen om de dienstverlening voor deze doelgroep te verbeteren.

Voor wat betreft onze digitale dienstverlening liggen we op koers om per september 2020 te voldoen aan de toegankelijkheidseisen en zijn we gestart met de marktverkenning van een nieuwe formulierentool. Deze nieuwe tool moet het mogelijk maken om verbeteringen sneller door te kunnen voeren.

Naar aanleiding van de coronamaatregelen die in maart van dit jaar zijn opgelegd, zijn de dienstverleningsprocessen aangepast. Fysieke klantcontacten worden waar mogelijk vermeden door de inzet van digitale mogelijkheden te optimaliseren en klanten zoveel mogelijk naar het digitale kanaal te verwijzen. Er wordt geëxperimenteerd in het callcenter met medewerkers die vanuit huis meebellen. De nieuwe techniek die daarvoor nodig was is razendsnel geïmplementeerd. Vanuit deze ervaringen in crisistijd kunnen we ook hierna nog profijt hebben om de dienstverlening te verbeteren.

3.1.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 1A Bestuur

Doel	Prestatie	
1A1 Volksvertegenwoordiging, kaderstelling en control	1A1.1 De gemeenteraad en raadscommissies vergaderen volgens de vastgestelde vergadercyclus	✓
	1A1.2 Burgers actief informeren over rol en werkzaamheden van de gemeenteraad	✓
	1A1.3 Ondersteuning van de gemeenteraad door de griffie, onderzoek door de rekenkamercommissie en controle door de accountant	✓
1A2 Dagelijks besturen van de gemeente	1A2.1 Dagelijks besturen van de gemeente door het college	✓
	1A2.2 Informeren en betrekken van burgers, bedrijven en instellingen over besluiten en bij uit te voeren beleid	✓
	1A2.3 Organiseren van verkiezingen voor gemeente, provincie, waterschap, Rijk en Europa	✓
	1A2.4 Strategische beleidsadvisering en onderzoek	✓
	1A2.5 Adviseren van bestuur over communicatie	✓
1A3 Bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden	1A3.1 Sturing en toezicht houden op samenwerkingsverbanden	✓
	1A3.2 Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1A Bestuur

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 1B Dienstverlening

Doel	Prestatie	
1B1 Burgers, bedrijven en instellingen zijn tevreden over de publieke dienstverlening	1B1.1 Leveren van alle producten en diensten op het gebied van Burgerzaken (o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijken etc.)	✓
	1B1.2 Zorgen voor persoonlijke, betrouwbare, toegankelijke en efficiënte dienstverlening via minimaal de belangrijkste 5 kanalen die de burger van ons verwacht en die voldoen aan de moderne standaarden	✓
	1B1.3 Op orde houden basisregistraties (BRP, BAG, BGT)	✓
	1B1.4 Beantwoorden van eerstelijns vragen, verstrekken van informatie en leveren van eerstelijns producten	✓
	1B1.5 Omzetten papieren archieven in digitale archieven naar de moderne standaarden	⚠

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1B Dienstverlening

1B1.5 Omzetten papieren archieven in digitale archieven naar de moderne standaarden

Tijdens het project digitalisering bouwdoSSIers blijkt de hoeveelheid te digitaliseren bouwdoSSIers en de voorbereidende werkzaamheden voor het scannen groter te zijn dan vooraf becijferd. Besluitvorming over eventuele aanvulling van het budget vindt plaats bij de integrale afweging bij de Kaderbrief 2020-2024 .

De werkzaamheden voor dit project en voor het project opgeruimd over moeten voor 2021 gerealiseerd zijn. Door de coronamaatregelen lopen we een zeker risico omdat er hierbij niet thuis gewerkt kan worden en we dus afhankelijk zijn van fysieke aanwezigheid van personeel en externe partijen.

2

Veiligheid

Veiligheid

<i>Programmanummer</i>	2
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Veiligheid luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met bewoners en partners.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

In de eerste 2 maanden van 2020 zien we dat de criminaliteitscijfers in Leiden licht dalen (-3%) t.o.v. de eerste 2 maanden van 2019. Echter zet de trend van een toename van fraude en oplichting via internet wel door(+43%). Door de coronacrisis zien we vanaf half maart een afname van de traditionele criminaliteit als woninginbraken en winkeldiefstallen. Wel heeft de politie te maken met meer overlast in de wijken en wordt, gezien de toename van online inkopen en vergaderen, een stijging van cybercrime verwacht. Cybercrime/digitale criminaliteit, dat in het IVP niet als prioriteit is benoemd, is een groeiend probleem waar nog geen heldere, eenduidige bestuurlijk aanpak voor bestaat. We zijn aan het nadenken over hoe wij vanuit de lokale positie zo goed mogelijk kunnen bijdragen aan beteugeling van deze problematiek.

De gemeentelijk crisisorganisatie als onderdeel van de Veiligheidsregio Hollands Midden draait door de coronacrisis op volle toeren. De voorzitter van de veiligheidsregio voert de regie bij de aanpak van de coronacrisis.

Vanuit het programma aanpak ondermijning is een actieprogramma voor 2020 opgeleverd en draait de gemeente volop mee in diverse (soms gemeente en/of regio overstijgende) ondermijningscasussen. In het eerste kwartaal kwamen 15 nieuwe signalen van ondermijning binnen bij het programmateam, wat het totaal op 40 actieve signalen brengt. Met de komst van een nieuwe projectleider is het vastgoedproject ondermijning goed van de grond gekomen, wat al tot concrete resultaten heeft geleid. In deze periode is een aantal BIBOB onderzoeken afgerond. De uitkomst van deze onderzoeken leidt tot bestuurlijk juridische vervolgstappen. Ook is een eerste basis gelegd voor het formuleren van nieuw BIBOB beleid.

Vooralsnog staan alle prestaties op groen (uitgezonderd 2A5.1 Risicoscan, coördinatie vergunningverlening evenementen), maar we moeten er rekening mee houden dat door de crisis de aard en de mate van criminaliteit wijzigt en daarmee wellicht ook de prioriteiten.

3.2.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 2A Veiligheid

Doel	Prestatie	
2A1 Beperken criminaliteit, bewaken democratische rechtsstaat	2A1.1 Aanpak ondermijning	✓
	2A1.2 Voorkomen of aanpakken radicalisering en polarisatie	✓
	2A1.3 Voorkomen cybercrime / gedigitaliseerde criminaliteit	✓
	2A1.4 Inzet Veilig Thuis	✓
	2A1.5 Inzet Veilige Publieke taak	✓
2A2 Beperken criminaliteit en overlast in de woonomgeving	2A2.1 Beperken van overlast van personen die verward gedrag vertonen	✓
	2A2.2 Beperken van overlast in de woonomgeving	✓
	2A2.3 Preventie woninginbraken	✓
	2A2.4 Regievoering samenwerking jaarwisseling / vuurwerk	✓
	2A2.5 Inzet buurt- en wijkveiligheid	✓
	2A2.6 Aanpak fietsendiefstal en fietsoverlast	✓
2A3 Beperken jeugdoverlast en criminaliteit	2A3.1 Stedelijke jeugdaanpak	✓
2A4 Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crises	2A4.1 Realiseren van BRL-vakbekwame gemeentelijke crisisorganisatie	✓
	2A4.2 Planvorming rondom grootschalige risicovolle evenementen	✓
	2A4.3 Inzet bij rampen en crises	✓
	2A4.4 Optimale preventie brandveiligheid	✓
2A5 Veilig ondernemen en veilig uitgaan	2A5.1 Risicoscan, coördinatie vergunningverlening evenementen	⚠
	2A5.2 Handhaven bij evenementen	✓
	2A5.3 Bijdrage aan veilig ondernemen	✓
	2A5.4 Handhaven coffeeshopbeleid / Regulering wietteelt	✓
	2A5.5 Coördinatie vergunningverlening horeca	✓
	2A5.6 Handhaven horecaregelgeving	✓
	2A5.7 Handhaven prostitutiebeleid	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 2A veiligheid

2A5.1 Risicoscan, coördinatie vergunningverlening evenementen

Binnen Veiligheid is alleen deze activiteit (tijdelijk) stopgezet. Vanwege het coronavirus zijn tot 1 september vergunningsplichtige evenementen van overheidswege verboden. Op niveau van de veiligheidsregio wordt afgestemd welke evenementen eventueel nog in 2020 kunnen plaatsvinden.

3

Economie

Economie

<i>Programmanummer</i>	3
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen, Economie & Cultuur

De missie van het programma Economie luidt:

De gemeente Leiden staat voor een vitale en duurzame economische structuur in samenwerking met haar stadspartners en de regio.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het programma Economie omvat 11 verschillende prestaties die bijna allemaal op groen staan. Een aantal prestaties zal te maken krijgen met de effecten van de coronacrisis. Op dit moment lopen de verschillende inspanningen echter grotendeels door en zijn de directe effecten van de coronacrisis nog onvoldoende inzichtelijk (zie leeswijzer 2.1). Het programma Binnenstad is hiervan een goed voorbeeld. We richten ons nu op het informeren van ondernemers over de landelijke en lokale regelingen die er zijn en de initiatieven die door de sector zelf zijn opgepakt. Voor bijvoorbeeld startende bedrijven is nog veel onduidelijkheid; wel is er een steunregeling voor start ups en scale ups. Er is veel afstemming met partners in de stad, de regio en op landelijk niveau. De consequenties van de coronacrisis zullen beter inzichtelijk zijn bij de 2e Voortgangsrapportage.

3.3.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Doel	Prestatie	
3A1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen	3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering	✓
	3A1.2 Doorontwikkeling Leiden Bio Science Park (LBSP)	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en acquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen.

3B1.1 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden

Uiteraard heeft de coronacrisis invloed op deze prestatie zoals ook in de inleiding is genoemd. De prestatie blijft voornamelijk op groen omdat de effecten nog onduidelijk zijn. Bij deze prestatie willen we nog het volgende melden. In de begroting 2020 staat aangegeven dat in het eerste kwartaal 2020 de derde en tevens laatste Peiling Ondernemersklimaat (POK) uitgevoerd wordt zodat we in deze voortgangsrapportage de resultaten kunnen noemen. Het algemene waarderingscijfer voor de dienstverlening 2020 is 5,6 op een schaal van 10 (streefwaarde 2020 was 5,8). Het algemene waarderingscijfer voor het ondernemersklimaat is gewaardeerd op 5,9 wat vergelijkbaar is met eerdere jaren en andere steden. De drie peilingen met elkaar geven een algemeen gemiddeld waarderingscijfer op verschillende thema's, waaronder vestigingsklimaat en dienstverlening. Aan de hand van deze uitkomsten wordt onderzocht welke maatwerkanalyse mogelijk is.

Beleidssterrein 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	⚠
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3C Marketing en promotie.

3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid

Ondanks het feit dat alle inspanningen grotendeels doorlopen wordt deze prestatie op oranje gezet omdat er veel minder inkomsten uit toeristenbelasting zijn als gevolg van het coronavirus.

Beleidsterrein 3D Circulaire economie

Doel	Prestatie	
3D1 Circulaire Economie Een economie waar materialen afkomstig zijn uit hernieuwbare bronnen en efficiënt worden gebruikt, waar de focus verschuift van bezit naar gebruik en waar nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan gerelateerd aan reparatie en recycling.	3D1.1 Transitie naar circulaire bouw, infrastructuur en gebiedsontwikkeling	✓
	3D1.2 Van afval naar materiaalstromen	✓
	3D1.3 Maatschappelijk verantwoord inkopen	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 3D Circulaire economie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

4

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid

<i>Programmanummer</i>	4
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen

De missie van het programma Bereikbaarheid luidt:

De gemeente Leiden wil goed bereikbaar zijn. De komende jaren wordt ingezet op duurzame mobiliteit, waarbij voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer voorrang krijgen. Door de aanleg van een goede hoofdontsluitingsstructuur, het zoeken naar nieuwe vormen van vervoer, het optimaal gebruiken van parkeervoorzieningen en het autoluw maken van de binnenstad wil de gemeente Leiden de leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid verbeteren.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

In het eerste kwartaal van 2020 is de Mobiliteitsnota in de inspraak geweest en zijn de parkeervisie en beleidsregels parkeernormen Leiden door het college vrijgegeven voor inspraak. Alle drie de stukken zullen voor de zomer aan de raad worden voorgelegd. Het fietsbeleid en het voetgangersbeleid zullen naar verwachting voor de zomer aan het college worden aangeboden. Intussen wordt al wel gewerkt aan het verbeteren van de infrastructuur voor de fiets. Zo is in maart de Lorentz fietsstalling open gegaan. Hiermee is het aantal fietsparkeerplekken bij Leiden CS fors uitgebreid met 4800 plekken. Het is een fietsstalling waar Leiden trots op mag zijn en waar de gebruikers met veel plezier gebruik van zullen maken. Om het fietsen nog meer te stimuleren is een nieuwe hoofdfietsroute opengesteld van Leiden Noord/Merenwijk naar de binnenstad. Een route dwars door het Energiepark en over de dam.

De parkeergarage Garenmarkt is op 20 februari 2020 in gebruik genomen.

De realisatie van de Centrumroute, de belangrijke openbaar vervoerroute door de stad, is weer een stap dichterbij nu de werkzaamheden aan de Hooigracht zijn gestart.

Ondanks de coronacrisis verloopt de aanleg van de tunnel A44/N434/A4 voor de RijnlandRoute volgens planning.

Dankzij tijdelijke capaciteitsuitbreiding is de achterstand bij het verwerken van aanvragen voor laadpalen geheel weggewerkt, ondanks de enorme stijging van aanvragen. Twee jaar geleden werd er één aanvraag per maand verwerkt, dit is dit jaar al opgelopen tot één per week. Leiden heeft een top 10 positie in Nederland qua beschikbaarheid van laadpalen. Onze inzet op elektrisch rijden blijft hard nodig, vanwege de toenemende vraag in het kader van nul-emissie, elektrische deelmobiliteit en de autonome overgang van fossiel naar elektrisch.

Het concept convenant nul emissie stadsdistributie is in goed overleg samen met alle stakeholders opgesteld. De planning was deze voor de zomer ter besluitvorming aan het college voor te leggen. Vanwege de coronacrisis is dit uitgesteld naar het najaar. Voor een succesvolle uitvoering van het convenant blijft het noodzakelijk voldoende capaciteit op het duurzaamheidsdossier te kunnen zetten.

3.4.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

Doel	Prestatie	
4A1 Meer fietsgebruik	4A1.1 Opstellen fietsbeleid	✓
	4A1.2 Verbeteren Fietsroutes	✓
4A2 Betere looproutes	4A2.1 Opstellen voetgangersbeleid	✓
	4A2.2 Verbeteren aanlooproutes Centrum	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

Doel	Prestatie	
4B1 Meer gebruik van het openbaar vervoer	4B1.1 Opstellen openbaar vervoer beleid	✓
	4B1.2 Realisatie afspraken HOV-overeenkomst Z-Holland Noord	✓
	4B1.3 Verbeteren OV infrastructuur	✓
4B2 Verplaatsen busstation	4B2.1 Bepalen locatie busstation	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4C Autoverkeer

Doel	Prestatie	
4C1 Betere doorstroming op het Leidse wegennet	4C1.1 Opstellen beleid autoverkeer	✓
	4C1.2 Autoluwe binnenstad	✓
	4C1.3 Rijnlandroute	⚠
	4C1.4 Leidse Ring Noord	⚠
	4C1.5 Verbeteren knelpunten wegennet	✓
	4C 1.6 Herinrichten centrale infrastructuur Leiden Bio Science Park	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4C Autoverkeer

4C1.3 Rijnlandroute

Het project N434/A44/A4 (de geboorde tunnel) loopt volgens planning. Het oranje stoplicht heeft te maken met het project N206 Europaweg-Lammenschansplein. De provincie beraadt zich momenteel op de planning van dit tracé. De wens van Inpassing busbaan op de Europaweg en noodzakelijke aanpassingen aan het Lammenschansplein kunnen leiden tot noodzakelijke wijzigingen binnen het provinciaal inpassingsplan (PIP) en daardoor wijzigingen in de planning waardoor er vertraging kan gaan ontstaan. Het Esthetisch Programma van Eisen zal dan later klaar zijn en ook de aanbesteding zal dan later gaan plaatsvinden.

4C1.4 Leidse Ring Noord

Door vertraging in de besluitvorming over het kaderbesluit in Leiderdorp staat de planning van het uitvoeringsbesluit Engelendaal onder druk.

4C1.6 Herinrichten centrale infrastructuur Leiden Bio Science Park

In een vrij late fase is door verkeerssimulaties pas bekend geworden dat een van de kruispunten binnen het project onvoldoende werkte. Hierdoor moesten we verschillende varianten ontwerpen en simuleren. Dit heeft tot een vertraging van circa 3 maanden geleid.

Beleidsterrein 4D Parkeren

Doel	Prestatie	
4D1 Meer parkeerquantiteit en betere parkeer kwaliteit	4D1.1 Opstellen parkeerbeleid	✓
	4D1.2 Realisatie parkeergarage Garenmarkt	✓
	4D1.3 Parkeermanagement	⚠
	4D1.4 Uitvoeren maatregelen autoparkeren	✓
	4D1.5 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4D Parkeren

4D1.3 Parkeermanagement

Vanaf het moment dat de coronamaatregelen in Nederland zijn ingesteld zien wij een afname van de parkeerinkomsten bij straat en parkeergarages (exclusief naheffingen).

Beleidsterrein 4E Leefomgeving

Doel	Prestatie	
4E1 Betere leefomgeving door verkeersmaatregelen	4E1.1 Verkeersveiligheidsbeleid	✓
	4E1.2 Uitvoeren verkeersmaatregelen op wijkniveau	✓
	4E1.3 Verkeersmanagement	✓
4E2 Verduurzaming mobiliteit	4E2.1 Uitvoeren maatregelen verduurzaming mobiliteitsbeleid	✓

Toelichting doelenboom 4E Leefomgeving

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

5

Omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit

<i>Programmanummer</i>	5
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Omgevingskwaliteit luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad met een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, waar mensen graag vertoeven en die uitnodigt tot verantwoordelijk gedrag. Zij doet dit samen met alle gebruikers.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Ook Beheer heeft te maken met de effecten van het coronavirus. Voor een groot deel van de medewerkers is thuis werken geen optie. Immers zij verzorgen met veel toewijding nog steeds de continuïteit van de cruciale taken zoals het ophalen van afval, het schoonmaken van de straten en het onderhouden van de openbare ruimte. Het lukt om deze voor de stad belangrijke taken voort te zetten.

Voor de uitvoering van onderhoud in de buitenruimte wordt afstemming gezocht met andere fysieke projecten, ook worden zoveel mogelijk de grote opgaven (klimaatadaptatie en energietransitie) meegenomen in het vervangingsonderhoud. Het is dan ook positief dat recent de kaderbesluiten van drie wijkvervangingsprojecten door de raad zijn vastgesteld.

Vanuit Samen aan de slag 2.0 wordt het aanleggen van geveltuinen, het realiseren van andere bewonersinitiatieven en het adopteren van een stukje openbare ruimte (met name boomspiegels) voortgezet. We doen dit zo veel mogelijk voor meerdere bewoners in een straat tegelijk en dit leidt tot zichtbare vergroening.

Het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie en biodivers vergroenen is in maart door het college vastgesteld. In het kader van het SPONGE 2020 project wordt binnenkort in het Noorderkwartier gestart met het klimaatbestendig inrichten van de Julianastraat en de Anna Pauwlownastraat. Dit ontwerp is in een intensief co-creatie traject met de bewoners tot stand gekomen. Momenteel zijn we in voorbereiding tot een digitaal participatietraject voor de klimaatbestendige inrichting van een versteend speelplaatsje. Binnenkort wordt het SPONGE project inhoudelijk geëvalueerd. Dit document zal ook naar de gemeenteraad worden verzonden.

De Tiny Forest Musschenbroekstraat in Leiden Noord is aangeplant. Voor het Tiny Forest in park Kweeklust in de Mors wordt nog een partner (school of BSO) gezocht. In 2019 is de Groene Kansenkaart opgesteld, hierin werden een aantal kansen voor vergroening van Leiden benoemd. Deze kansen zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma "Leiden biodivers en klimaatbestendig. Samen maken we Leiden groener!", welke in de eerste helft van 2020 is vastgesteld.

De visie stadstuinieren wordt momenteel opgesteld en ter besluitvorming aangeboden na de zomervakantie. Ten slotte is de vernieuwing van het stadsnatuurmeetnet gestart, met als doel dit beter toegankelijk te maken voor de inwoners van Leiden.

3.5.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

Doel	Prestatie	
5A1 Schoon, heel en veilig	5A1.1 Ontwikkelen beleid openbare ruimte	✓
	5A1.2 Openbare ruimte projecten programma Binnenstad	✓
	5A1.3 Beheren openbare ruimte	⚠
	5A1.4 Inzamelen huishoudelijk afval	✓
	5A1.5 Beheren contracten buitenreclame	⚠
	5A1.6 Handhaven gebruik openbare ruimte	✓
	5A1.7 Werken voor derden cluster beheer	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

5A1.3 Beheren openbare ruimte

Voor het beheer van de gemeentelijke wegen geldt dat het groot onderhoud van asfalt een achterstand oploopt door een juridisch conflict met de aannemer.

Het project Haarlemmertrekvaart is opnieuw vertraagd tot 2021. Momenteel is een beroep ingesteld op het bestemmingsplan bij de Raad van State. Door dit uitstel zijn nu al wel onvoorziene kosten (€ 10.000 - € 45.000) voor de instandhouding van de walmuren ter plaatse gemaakt. Dit wordt incidenteel binnen het domein walmuren opgevangen.

Er wordt, ook tijdens de coronacrisis, hard gewerkt om het onderhoud in de openbare ruimte uit te voeren en de gewenste beeldkwaliteit te blijven halen. Naarmate de crisis langer duurt is, bestaat de kans dat de beeldkwaliteit lokaal en tijdelijk wat afneemt. Er is bijvoorbeeld al een toename van huishoudelijk afval, waaronder huishoudelijk restafval omdat veel meer Leidenaren thuis zitten ten tijde van deze coronacrisis. Nu al is een toename te zien van grof afval wat naar de milieustraat wordt gebracht. De inzet van straatreiniging (vegen zwerfafval, verwijderen graffiti en illegaal plakwerk) en schoonhouden watergangen zal naar verwachting tijdelijk op een wat lager niveau komen te liggen.

5A1.5 Beheren contracten buitenreclame

Dit jaar is een overgangsjaar voor wat betreft de concessie buitenreclame voor bushokjes en vrijstaande reclamevitrites en grote 8m² billboards. Met betrekking tot de concessie voor de buitenreclame exploitatie van bushokjes en vrijstaande reclamevitrites bestaat een transitieperiode van circa zes maanden waarin minder inkomsten worden ontvangen. De reden hiervoor is dat de nieuwe exploitant tijd nodig heeft om al het nieuwe buitenreclamemeubilair op straat te plaatsen.

De coronacrisis heeft hier bovenop een onmiddellijk effect op de buitenreclamemarkt. Dit heeft zeker een negatief effect op de inkomsten door verminderde afdracht en vertraging in de transitie door leveringsproblemen van materialen.

Beleidssterrein 5B Openbaar water en klimaatadaptatie

Doel	Prestatie	
5B1 Waterkwantiteit op orde en verbeteren waterkwaliteit	5B1.1 Klimaatadaptatie en ontwikkelen beleid waterkwaliteit	✓
	5B1.2 Beheren openbaar water en riolering	✓
5B2 Recreatieve waarde water vergroten	5B2.1 Ontwikkelen beleid gebruik openbaar water	⚠
	5B2.2 Exploiteren havens en waterwegen	✓
	5B2.3 Behandelen ligplaatsvergunningen	✓
	5B2.4 Handhaven gebruik openbaar water	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5B Openbaar water en klimaatadaptatie

5B2.1 Ontwikkelen beleid gebruik openbaar water

Een aantal onderdelen in deze prestatie lopen volgens plan, dit zijn de tellingen op het water, de kwaliteitsimpuls van de passantenhaven, de nieuwe verdelingssystematiek voor ligplaatsen voor bedrijfsvaartuigen en de inspanning om de natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve waarde van de

watergangen te beschermen, te verbeteren en uit te dragen. De overige onderwerpen zoals de regeling voor de historische haven, de gevolgen van gewijzigde wet en regelgeving voor woonschepen en de op te stellen vaarwegverordening hebben vertraging opgelopen door een verschuiving van prioriteiten op deze beleidsvelden. Ingezet wordt op het inlopen van de vertraging gedurende het lopende jaar.

Beleidssterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

Doel	Prestatie	
5C1 Ontwikkelen en beheren van het openbaar groen	5C1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid stedelijk en regionaal groen	⚠
	5C1.2 Renoveren en herinrichten parken	⚠
	5C1.3 Beheren openbaar groen	✓
	5C1.4 Behandelen kapvergunningen	✓
5C2 Bevorderen biodiversiteit en dierenwelzijn	5C2.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid dierenwelzijn en biodiversiteit	✓
	5C2.2 Aanleggen Singelpark	✓
	5C2.3 Uitvoeren ontwikkelplan Oostvlietpolder	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

5C1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid stedelijk en regionaal groen

Op het gebied van stedelijk groen hebben college en raad in de eerste maanden van dit jaar enkele belangrijke beleidsdocumenten vastgesteld. Dit geldt in het bijzonder voor het uitvoeringsprogramma Leiden Biodivers en Klimaatbestendig, die de meerjarenkoers bepaalt voor de vergroening en het klimaatadaptief maken van de stad. Het streven is om de visie stadstuinieren dit jaar ter besluitvorming aan de raad aan te bieden. Holland Rijnland werkt aan een vervolg op het Regionaal Groenprogramma, waarvoor de visie Natuurlijke Leefomgeving, die dit voorjaar wordt aangeboden voor bestuurlijke vaststelling, een van de basisdocumenten vormt. De provincie Zuid-Holland heeft geen cofinanciering meer beschikbaar gesteld voor groenprojecten als onderdeel van Landschapstafels. Het huidige Uitvoeringsprogramma van de Leidse Ommelanden wordt afgerond. Of er een vervolg komt op het Uitvoeringsprogramma van de Leidse Ommelanden is nog onduidelijk. Hierover moet nog overleg worden gevoerd met de andere gemeenten en moet onderzocht worden of cofinanciering vanuit andere provinciale middelen mogelijk is.

5C1.2 Renoveren en herinrichten parken

De aanleg van Tiny Forest zal vanwege de coronacrisis waarschijnlijk wat vertragen i.v.m. de hiervoor benodigde afstemming met belanghebbenden. De renovatie en herinrichting van het Van de Werfpark en Kweeklust worden dit jaar of begin volgend jaar uitgevoerd. De renovatie van het Heempark is op een muurtje na afgerond. De herinrichting van het Korte Vlietpark wordt ook afgerond. De opdracht voor de renovatie van het groen rond de Burcht wordt dit jaar niet uitgewerkt. Wel de opdracht voor de renovatie van het Beethovenpark in combinatie met speeltoestellen. De planvorming van de renovatie van het park Bos van Bosman zal naar verwachting vertragen in verband met benodigde participatie wat vanwege de coronacrisis later dan gepland kan worden opgestart.

Beleidssterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Doel	Prestatie	
5D1 Werken aan een klimaatneutrale en klimaatgerichte stad	5D1.1 Milieubeheer algemeen	✓
	5D1.2 Uitvoeren geluidsanering	✓
	5D1.3 Uitvoeren bodemsanering	✓
	5D1.4 Uitvoeren duurzaamheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

6

Stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling

<i>Programmanummer</i>	6
<i>Commissie</i>	Stedelijke Ontwikkeling
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzame verstedelijking, Ruimte en Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Stedelijke ontwikkeling luidt:

De gemeente Leiden staat voor een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de beschikbare, schaarse ruimte van stad en regio die gericht is op een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het programma Stedelijke Ontwikkeling bestaat uit 27 prestaties. Hiervan krijgen 23 prestaties een groen stoplicht. De verwachting is dan ook dat de resultaten die bij de prestaties in de gemeentebegroting 2020 zijn genoemd in bijna alle gevallen zullen worden behaald. De prestaties met een oranje stoplicht worden allen toegelicht in deze bestuursrapportage. Genoemde oorzaken zijn: de coronacrisis (voor zover nu al bekend), stikstofproblematiek, langere procedures en meer benodigde tijd voor onderhandelingen en samenwerking.

In dit stadium is het nog onvoldoende duidelijk welke effecten de coronacrisis heeft op de in dit hoofdstuk genoemde prestaties en projecten. In de loop van dit jaar zal hier meer duidelijkheid over komen.

Bij de prestaties 6A1.4 Implementatie Omgevingswet en 6B1.3 Exploiteren van gemeentelijk vastgoed is een nadere toelichting opgenomen omdat eerder is toegezegd aan de raadscommissie SO dat een voortgangsrapportage hierover in de bestuursrapportage zou worden opgenomen.

3.6.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

Doel	Prestatie	
6A1 Toedelen van ruimte	6A1.1 Opstellen kaderstellende visies voor de ruimtelijke ontwikkeling van regio, stad en stadsgebieden	✓
	6A1.2 Stimuleren ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke initiatieven	✓
	6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium	✓
	6A1.4 Implementatie Omgevingswet	⚠
6A2 Ruimtelijke kwaliteit van de bebouwde ruimte	6A2.1 Behandelen verzoeken van omgevingsvergunningen	✓
	6A2.2 Het voeren van vooroverleg	✓
6A3 Veilig bouwen en veilig gebruiken van bebouwde ruimte	6A3.1 Toezicht en handhaving op veilig bouwen en gebruiken	✓
6A4 Aantrekkelijke binnenstad door ruimtelijke ontwikkeling	6A4.1 Uitvoeren Aalmarktproject	✓
	6A4.2 Wonen boven winkels	✓
	6A4.3 Ontwikkeling stationsgebied	⚠
	6A4.4 Ontwikkeling Meelfabriek	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

6A1.4 Implementatie Omgevingswet

De voorbereidingen op de Omgevingswet worden op onderdelen bijgesteld als gevolg van de coronacrisis en het besluit van minister Ollongren van BZK over een nieuwe datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet: 1 januari 2022. Deze datum moet nog wel goedgekeurd worden door het parlement. Dit besluit geeft de gemeente de noodzakelijke ruimte om niet alleen aanpassingen te doen, maar daarmee ook te kunnen oefenen en al doende te leren vóór de nieuwe datum van inwerkingtreding. Op die manier spannen we ons in om als gemeente in staat te zijn om in de loop van 2021 klaar te zijn om via het digitale en juridische stelsel geheel omgevingswetproof te werken (in dienstverlening en beleids-/planvorming).

Door het uitstel van de Omgevingswet en de onduidelijkheid over de beschikbaarheid van specifieke software voor het digitale stelsel, staat de deadline voor de publicatie van de Leidse omgevingsvisie binnen de standaarden van de omgevingswet ook onder druk.

In de collegebrief van 23 april 2020 (kenmerk Z/20/1508141) is de raad inmiddels geïnformeerd over transitie- en implementatiestrategie voor de Omgevingswet in Leiden en de voortgang van het programma Leiden 2040. De brief geeft inzicht in wat ons als gemeente nog te doen staat. 2020 is een belangrijk jaar in de transitie naar werken met de Omgevingswet. De transitie volgt vier programmalijnen: 1) richtinggevende kaders die zorgen voor ruimte voor ontwikkelingen en kwaliteit; 2) eigentijdse informatievoorziening en dienstverlening; 3) aandacht voor democratische sturing en participatie; 4) en stapsgewijze organisatieontwikkeling. De onderwerpen uit de begroting zijn hier onderdeel van.

Zoals toegezegd in de raadscommissie SO van najaar 2019 hier een voortgangsbericht over het Project Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In januari 2020 is via SP71 één projectleider gestart om de vier SP71-gemeenten tijdig te helpen aansluiten op de landelijke voorziening van het DSO. Leiden moet via DSO bij inwerkingtreding van de omgevingswet in staat zijn om aanvragen en meldingen te ontvangen en behandelen, en omgevingsdocumenten zoals het omgevingsplan van rechtswege kunnen aanpassen. Aansluiting op de landelijke voorziening en implementatie van (nieuwe) software is randvoorwaardelijk. Momenteel wordt het programma van eisen voorbereid voor gezamenlijke aankoop van software voor het plan- en regelproces (omgevingsdocumenten en toepasbare regels). Daarnaast wordt waar mogelijk aangesloten bij lopende digitaliseringsprojecten op het terrein van met name VTH- (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) APV. Verdere verkenning van de impact van beide trajecten op de werkprocessen en manieren van werken heeft in beide processen last van beperkte inzetbaarheid van mensen mede als gevolg van de coronacrisis.

De prestatie krijgt een oranje stoplicht omdat de implementatie niet binnen het huidige krediet gerealiseerd kan worden. Bij Kaderbrief 2020-2024 zal aanvullend budget gevraagd worden voor implementatiekosten en aansluiting op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet.

6A4.2 Wonen boven winkels

Het stoplicht voor deze prestatie staat op groen. In verband met motie M 19.0112 "Wonen boven winkels blijven stimuleren" volgt een nadere toelichting. Het project Wonen boven winkels eindigt aan het einde van 2020. In de motie "Wonen boven winkels blijven stimuleren" (M19.0112) is het college gevraagd om met een voorstel te komen over hoe de ambitie om meer leegstaande ruimtes boven winkels tot woningen te transformeren na beëindiging van het project vorm kan krijgen. In de motie is specifiek om aandacht voor de huisvesting van studenten gevraagd.

Tijdens de looptijd van het project Wonen boven winkels zijn veel leegstaande ruimtes verbouwd tot relatief kleine, zelfstandige studio's van 30 tot 50m². Onzelfstandige studentenkamers zijn beperkt gerealiseerd. Dat komt enerzijds omdat bewoners van zelfstandige woningen (ook studenten) in aanmerking komen voor huursubsidie en de huurprijzen verhoudingsgewijs hoger kunnen zijn dan bij kamerbewoning. Daarnaast zijn aan verkamering hoge technische eisen verbonden, bijvoorbeeld op het gebied van akoestische isolatiewaarden. Deze eisen maken realisatie lastiger. De verwachting is dat bij gelijkblijvende subsidievoorwaarden in de toekomst niet meer studentenkamers boven winkels gerealiseerd zullen worden dan dat de afgelopen jaren het geval was.

Het college wil graag aan het einde van het jaar met een voorstel komen voor een nieuw subsidieprogramma voor het realiseren van woningen boven winkels. Dit kan in 2021 ingaan. De verwachting is dat het nieuwe programma in de eerste periode nog kan worden bekostigd uit de middelen die onbenut zijn gebleven in het huidige project. De gedachte is om in het nieuwe programma subsidie beschikbaar te stellen voor het realiseren van alle typen woningen, maar daarbij een verhoudingsgewijze hogere subsidie beschikbaar te stellen voor specifieke woonvormen mbt studentenhuisvesting. Op die manier wordt het aantrekkelijker gemaakt om voor studentenhuisvesting te kiezen, maar blijven ook andere opties beschikbaar voor die gevallen waar studentenhuisvesting niet inpasbaar of door de eigenaar ongewenst is.

6A4.3 Ontwikkeling Stationsgebied

Deze prestatie bestaat uit 5 verschillende onderdelen. Twee krijgen een oranje stoplicht, drie staan op groen.

Oranje stoplicht

- Rijnsburgerblok
 - Lorentz fase 1 wordt ipv eind 2019 in het eerste kwartaal 2020 opgeleverd.
 - Lorentz fase 2 planvorming loopt ca 3 maanden vertraging op i.v.m. corona crisis.
 - Voor het derde deel Rijnsburgerblok start medio 2020 de sloop van het bestaande voormalige ABN-AMRO kantoor en de achterliggende school, waarna in de tweede helft van 2020 de bouw aanvangt.
- De Geus
 - Het ontwerpbestemmingsplan wordt binnenkort in inspraakprocedure gebracht. De contractuele onderhandelingen en de uitwerking van een fietsenstalling onder het plan nadert de afronding. De verwachting dat de sloop van het bestaande pand en de bouw van het nieuwe plan in 2021 zal aanvangen.

Groen stoplicht

- Toekomstige busterminal
- Fietsparkeren rondom Leiden Centraal
- Gebiedsmarketing, participatie en verduurzaming

Beleidsterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

Doel	Prestatie	
6B1 Optimale exploitatie van gemeentelijk vastgoed	6B1.1 Voeren van een erfpachtbedrijf	✓
	6B1.2 Opstellen MPG 2020 en Vermogensbeheer grondexploitaties 2020-2024	✓
	6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen

De prestatie krijgt een groen stoplicht. Omdat is toegezegd dat over de voortgang van het beleidskader vastgoed (BKV) wordt gerapporteerd via de planning en control cyclus volgt hierover aanvullende informatie.

De verduurzaming van het vastgoed is een belangrijke opgave. Bij de eerste en tweede bestuursrapportage 2019 is een krediet geregeld voor de verduurzaming van de volgende gebouwen: Stadsgehoorzaal, Schouwburg, Milanenhorst 193, Eksterpad 4, Parkzicht 100, Rooseveltstraat 4A, Slachthuislaan 25, Topaaslaan

19 en Zaanstraat 126, Driftstraat 49, Le Pooleweg 6, Le Pooleweg 11, Trix Terwindstraat 2, Trix Terwindstraat 4 en Trix Terwindstraat 6. Er is opdracht gegeven om te starten met de werkzaamheden voor het eerste pand en gefaseerd zal opdracht worden gegeven voor de andere panden. Ook is een aanbesteding georganiseerd voor het plaatsen van circa 4.000 zonnepanelen. Er wordt nog gewerkt aan het opstellen van technische omschrijvingen voor de aanbesteding van de werkzaamheden die nog niet in opdracht zijn gegeven. Tevens wordt overleg gevoerd met de huurders van de gebouwen om afspraken te maken over het verduurzamingsplan en de financiering. Het merendeel van de werkzaamheden bestaat uit het isoleren van gevels, daken, toepassen van dubbel glas en het aanbrengen van zonnepanelen. De meeste gebouwen krijgen een energielabel A maar minimaal een energielabel C (met uitzondering van monumenten). Door het verduurzamingsplan wordt bespaard op energielasten en wordt ook de CO2 uitstoot beperkt.

Het College van B&W heeft de 'routekaart voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed' vastgesteld. Hiermee wordt voor de periode tot 2050 in hoofdlijnen vastgelegd welke doelen er gesteld zijn voor de verduurzaming van de vastgoedportefeuille. Deze doelen zijn opgeknipt in tussenstappen, zodat er gefaseerd toegewerkt kan worden naar een duurzaam gebouwenbestand. Het einddoel voor 2050 is dat de vastgoedportefeuille zogenaamd 'Paris Proof' is. Het gebouwenbestand is dan dusdanig opgebouwd dat de duurzaamheidsdoelstellingen uit het Parijsakkoord van 2015 zijn gehaald. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een groener, gezonder en duurzamer Leiden, zoals geformuleerd in het huidige coalitieakkoord 'Samen maken we de stad'. De komende tijd zal er in de stad op steeds meer plekken zichtbaar worden dat de gemeente werkt aan de verduurzaming van haar eigen panden. Hiermee wordt nagestreefd dat ook andere vastgoedeigenaren geïnspireerd raken en hun steentje zullen gaan bijdragen met betrekking tot verduurzaming.

Met betrekking tot het onderhoud van het vastgoed hebben we een jaarplan 2020 vastgesteld. Dit jaarplan is gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan. In het jaarplan is vastgelegd welk onderhoud in 2020 aan welke panden wordt uitgevoerd. Dit zal zoveel mogelijk gebeuren vanuit raamcontracten.

Er is al veel vastgoed verkocht dat niet beleidsmatig wordt ondersteund. In 2020 is het pand aan de Sumatrastraat 195 verkocht voor een woningbouwontwikkeling.

Beleidsterrein 6C Wonen

Doel	Prestatie	
6C1 Hogere kwaliteit en toename van de woningvoorraad	6C1.1 Nota Wonen	✓
	6C1.2 Prestatieafspraken met corporaties	✓
	6C1.3 Regionale woonagenda en woonruimteverdeling	✓
	6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuisvesting)	⚠
6C2 Opheffen illegale huisvesting	6C2.1 Toezien en handhaven op onrechtmatige bewoning	✓
6C3 Beter leefklimaat in Leiden Noord	6C3.1 Kooiplein	✓
	6C3.2 Van Voorthuysenlocatie	✓
	6C3.3 Groenordhallen e.o.	⚠
	6C3.4 Oude Kooi.	✓
	6C3.5 Programmasturing WOP Leiden Noord	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6C Wonen

6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuisvesting)

Deze prestatie bestaat uit 13 verschillende projecten. De volgende 7 projecten krijgen een groen stoplicht: Ananasweg, Dolfijn 't Schippertje, Lammenschansdriehoek, LEAD, Nieuweroord, Paardenwei en het Werninkterrein. Zes projecten hebben een oranje stoplicht. Deze laatste projecten worden nader toegelicht.

- Big Boss / Maredijk
De verwachting is dat de 1e fase omgevingsvergunning in het 4e kwartaal 2020 verleend kan worden. De vertraging is ontstaan omdat de gemeente Leiden en provincie Zuid-Holland eerst nog afspraken moeten vastleggen over hoe er wordt omgegaan met de verstedelijkingsopgave en de molenbiotoopregels in Leiden.
- Energiepark

In het kader van besluitvorming over de Gebiedsvisie is inzicht gegeven in de aanpak van het project na vaststelling van de Gebiedsvisie, waarbij een aantal activiteiten in 2020 voorzien waren. Ten aanzien van deze aanpak zijn een aantal wijzigingen opgetreden. Eén daarvan is de aanpak van het beoordelingskader op basis waarvan een selectieprocedure gestart zou worden. Dit beoordelingskader is opgesteld, maar met het oog op het voorgenomen besluit van het college om te gaan samenwerken met het Nieuw Leids Bolwerk en betrokken marktpartijen, is het niet nodig gebleken dit kader vast te laten stellen en in te zetten voor een selectieprocedure. Wel is dit kader ingezet om te beoordelen of de marktpartijen voldoen aan de voorwaarden die gesteld zouden zijn, indien er sprake was geweest van een selectieprocedure. Wat betreft de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure is deze gestart in 2020. De voorbereiding van het Kaderbesluit is verschoven naar de fase waarin de haalbaarheidsfase met het Nieuw Leids Bolwerk en betrokken marktpartijen wordt afgerond, omdat op die manier uitgebreid inzicht gegeven kan worden in de financiële en inhoudelijke kaders die van toepassing zullen zijn op de fase van realisatie. Tijdens de haalbaarheidsfase worden marktpartijen o.a. uitgedaagd om het financiële tekort zo klein mogelijk te laten zijn. Naar verwachting wordt deze haalbaarheidsfase najaar 2020 afgerond. Tot slot geldt nog dat er een wensen en bedenkingen procedure voorgesteld is tegelijk met het voorgenomen besluit te gaan samenwerken met het Nieuw Leids Bolwerk en betrokken marktpartijen, die niet voorzien was in de fase dat de Gebiedsvisie werd vastgesteld. Deze procedure houdt verband met de voorgestelde wijze van selecteren van de samenwerkingspartner, waarvan de consequenties bij voorbereiding van de Gebiedsvisie nog onvoldoende in beeld gebracht konden worden.

- **Humanities Campus**
Eerste helft 2020 werd volgens de planning overeenstemming tussen de UL en De Sleutels verwacht over schadeloosstelling voor het Doelencomplex en bouw van compensatiewoningen. En een draagvlakmeting onder de bewoners. Deze onderhandelingen nemen meer tijd in beslag. Onlangs is de raad hierover met wethoudersbrief geïnformeerd (3 maanden vertraging).
- **Kaasmarkt**
Het ruimtelijke kader voor de Kaasmarkt komt in Q2 2020 bij de gemeenteraad in plaats van de eerder genoemde Q4 2019. Er is een splitsing aangebracht tussen het ruimtelijke kader, dat gaat over de vier ontwikkelingen aan de randen, en het kaderbesluit dat gaat over de inrichting van het plein. Het kaderbesluit voor de Kaasmarkt volgt op zijn vroegst eind 2020, maar waarschijnlijk eerder in de eerste helft van 2021.
- **Oude Rijnlocatie**
De oplevering van de bouw zal waarschijnlijk in de eerste helft van 2022 plaatsvinden. Dit komt doordat de benodigde procedures een langere doorlooptijd hebben gehad. Er zal dus later gestart worden met de bouw.
- **Turkoois**
In maart 2020 is door de initiatiefnemer opdracht verleend voor de onderzoeken van het bestemmingsplan. Aan het begin van het tweede kwartaal kan het Voorlopige Ontwerp van het gebouw aan de gemeente ter toets worden gestuurd en wordt de anterieure overeenkomst aangeboden aan de initiatiefnemer. In verband met de coronacrisis is een informatiebijeenkomst over het ontwerp en de planologische procedure, die voorlopig stond ingepland voor medio april, met onbepaalde tijd vertraagd. Deze bijeenkomst is nodig om het ontwerpbestemmingsplan in procedure te brengen.

6C3.3 Groenordhallen e.o.

Deze prestatie staat op oranje. Ymere en Gemeente hebben geen overeenstemming bereikt over het overnemen van de ontwikkelrechten. Gemeente heeft daarom eind 2019 besloten van aankoop af te zien. De laatste stand van zaken is dat Ymere nu via een tender in 2020 een opvolgende ontwikkelaar wil selecteren. Gemeente en Ymere zijn in overleg over de afwikkeling (deels ontbinding en deels overname) van de vigerende samenwerkingsovereenkomst uit 2006. Daarnaast is de Gemeente ook verkennend in gesprek met NVG over de mogelijkheden van herontwikkeling.

Beleidssterrein 6D Energietransitie

6D1 Klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2050	6D1.1 Meer energie besparen	✓
	6D1.2 Meer duurzame opwekking energie	✓
	6D1.3 Realisatie aardgasvrije stad	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6D Energietransitie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting. Recent is een brief aan de gemeenteraad gestuurd (kenmerk: Z/20/1508088, d.d. 23 april) over de voortgang in het dossier omtrent de regionale

warmtetransportleiding en de acties die het college onderneemt om dit belangrijke project te helpen realiseren. Daarnaast is er onlangs in de gemeenteraad besloten over de concept Regionale Energie Strategie (RV 20.0039) en wordt er in juni nog gesproken over het kaderstellende raadvorstel RV 20.0032 'Handelingsperspectief gemeente Leiden energietransitie in de gebouwde omgeving' (met overkoepelende uitvoeringsagenda als bijlage).

7

Jeugd en onderwijs

Jeugd en onderwijs

<i>Programmanummer</i>	7
<i>Commissie</i>	Onderwijs en samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

De uitvoering van de afgesproken prestaties om de doelen te bereiken loopt grotendeels conform planning. Echter, bij onderwijshuisvesting zijn vanwege toenemende bouwkosten zijn drie projecten geschrapt. De verwachting is ook dat het budget voor jeugdhulp voor 2020 niet toereikend zullen zijn, ook al lijkt de vraag af te nemen sinds corona. Het is nog niet duidelijk of dit een 'uitgestelde vraag' is en er nog een boeggolf komt, of dat er ook minder vraag is omdat er ook signalen zijn dat in deze tijd meer rust in sommige gezinnen is en dit een positief effect heeft op het opvoedklimaat, waardoor er minder problemen ontstaan of verergeren.

Corona heeft mogelijk op de lange termijn effecten op de uitvoering van het jeugdbeleid, echter deze zijn nog onzeker. De bezoeken van ouders met hun baby's en peuters aan het Centrum voor Jeugd en Gezin lopen door, maar er wordt minder gebruik van gemaakt. Op die bezoeken vinden ook de vaccinaties plaats. De bezoeken en vaccinaties worden langzaam weer meer en we stimuleren dit ook. Als de bezoeken niet worden ingehaald heeft dit mogelijk effecten voor de vaccinatiegraad. Sommige activiteiten voor jeugdpreventie hebben een tijd niet plaatsgevonden, zoals activiteiten na schooltijd en/of in speeltuinen. De activiteiten worden nu langzaam weer opgestart.

In het onderwijs zijn er dankzij een goede samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en kinderopvang snelle en goede afspraken gemaakt over hoe onderwijs voor kwetsbare kinderen te organiseren in coronatijd. In het onderwijs zijn ervaringen opgedaan in het digitaal lesgeven. Mogelijk biedt deze route in de toekomst ook voor bv leerlingen die nu om diverse redenen niet naar school gaan (thuiszitters) positieve effecten.

Samenvattend kunnen we de effecten voor de langere termijn op het gebied van jeugd en onderwijs nog niet volledig overzien. Sommige problemen zullen verergeren en sommige verminderen. Er worden ook alternatieven in de hulpverlening ontdekt.

3.7.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 7A Jeugd

Doel	Prestatie	
7A1 Een krachtige pedagogische samenleving	7A1.1 Betrekken van de jeugd via jeugdparticipatie	✓
	7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte	✓
	7A1.3 Ondersteunen spelbevordering	✓
7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin	7A2.1 Vanuit het CJG uitvoeren Wet Publieke Gezondheid	✓
	7A2.2 Vanuit het CJG organiseren van informatie en advies en opvoedingsondersteuning	✓
	7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams	⚠
7A3 Goede specialistische hulp beschikbaar	7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7A Jeugd

7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd gezinsteams

7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp

De vraag naar jeugdhulp blijft groeien. Met de doorontwikkeling van de jeugdhulp wordt getracht de jeugdhulp efficiënter en effectiever te organiseren en daarmee de groei van het volume jeugdigen met een hulpvraag af te remmen.

Dit vraagt voor de komende jaren (2020-2024) om een extra financiële investering (RV 19.0158). Deze investering met de recent vastgestelde kaders jeugdhulp zijn voorwaardelijk voor het verkleinen van risico's in de toekomst.

Bij de Kaderbrief 2020-2024 wordt de exacte omvang van de benodigde extra financiële investering kenbaar gemaakt. Hierbij betrekken we ook de ontwikkeling van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de overige financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein en de invulling van het resterend deel van de taakstelling. We zullen met voorstellen komen hoe hier binnen het hek mee kan worden omgegaan.

Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Doel	Prestatie	
7B1 Kwalitatief goed en toegankelijk aanbod van kindercentra	7B1.1 Zorg dragen voor voldoende aanbod peuterspeelzaalwerk	✓
	7B1.2 Waarborgen kwaliteit kinderopvang / peuterspeelzalen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

Doel	Prestatie	
7C1 Goede onderwijskansen voor doelgroepkinderen tot twaalf jaar	7C1.1 Waarborgen van aanbod, kwaliteit en deelname aan voor- en vroegschoolse educatie	✓
	7C1.2 Stimuleren hoogwaardig taalaanbod op onderwijskansenscholen	✓
	7C1.3 Doen bevorderen van ouderbetrokkenheid bij doelgroepkinderen	✓
7C2 Goede onderwijs-ondersteuning en samenwerking in het onderwijs	7C2.1 Ondersteunen zorg voor leerlingen met specifieke behoeften	✓
	7C2.2 Stimuleren samenwerking en voorzieningen in het onderwijs	✓
7C3 Leidse accenten	7C3.1 Stimuleren van het aanbod waarin leerlingen hun eigen talenten kunnen ontwikkelen in een doorlopende leerlijn	✓
	7C3.2 Stimuleren dat leerlingen worden voorbereid op een internationale samenleving	✓

	7C3.3 Bevorderen van buitenschools leren door samenwerking van onderwijs, bedrijven en instellingen	✓
7C4 Zoveel mogelijk leerlingen worden behouden voor het onderwijs en halen een startkwalificatie	7C4.1 Sturing geven op uitvalcijfers met RMC werkplan en het gericht inzetten van projecten	✓
	7C4.2 Tegengaan verzuim leerplichtigen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

7C4 Zoveel mogelijk leerlingen worden behouden voor het onderwijs en halen een startkwalificatie

Het nieuwe regionale VSV (voortijdig schoolverlaters)-programma is in ontwikkeling. Jongeren worden hier op verschillende manieren bij betrokken. Onderwijs en RBL voeren dagelijks gesprekken met (alle) VSV'ers, dus er wordt permanent input opgehaald bij (dreigende) schooluitvallers. Op 5 maart heeft een evaluatiebijeenkomst plaatsgevonden waarbij ook een groot aantal genodigde jongeren aanwezig was, o.a. van de Topklas (jongeren die op MBO dreigen uit te vallen vanwege verkeerde studiekeuze). Daarnaast wordt er ook apart gesproken met jongeren bij o.a. Cardea, het project Buitenkans en Studio Moio. Tevens zijn er recent twee onderzoeken verricht naar oorzaak en achtergrond van vsv in Leiden waarbij er naast dossieronderzoek ook negen diepte-interviews met jongeren hebben plaatsgevonden.

Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Doel	Prestatie	
7D1 Goede kwantiteit en kwaliteit van onderwijshuisvesting	7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen	⚠
	7D1.2 In stand houden van de bestaande bouwvoorraad door onderhoud en aanpassingen	⚠
	7D1.3 Uitvoering van de overige wettelijke taken zoals ozb, schadeherstel en bekostiging gymnastiekonderwijs	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Algemeen

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt momenteel geactualiseerd. De verwachting is dat dit eind 2020 wordt afgerond. Er moet eerst besluitvorming plaatsvinden over de actualisatie alvorens er verder projecten kunnen worden uitgezet. Deze besluitvorming wordt op zijn vroegst na de zomer van 2020 verwacht. Er wordt getracht zo min mogelijk vertraging op te lopen. Recent is wel het krediet voor het project het Metrum verstrekt.

7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen

Het IHP wordt momenteel herijkt. De bouwprojecten die eerst voor 2020 gepland stonden, zullen daarom niet starten. De projecten worden in het gunstigste scenario (in aangepaste vorm) verzet. Dit wordt duidelijk bij de herijking van het IHP.

7D1.2 In stand houden van de bestaande bouwvoorraad door onderhoud en aanpassingen

Onderhoud is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Als er vervanging wordt verwacht zal onderhoud minimaal zijn in voorafgaande periode. Wijzingen in het IHP kunnen zo tot extra onderhoudslasten voor scholen zorgen. Daarbij wordt naar verwachting in 2020 een asbestinventarisatie onder de schoolgebouwen afgerond, wat mogelijk tot meer aanpassingen kan leiden.

8

Cultuur, sport en recreatie

Cultuur, sport en recreatie

<i>Programmanummer</i>	8
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving, Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Cultuur, sport en recreatie luidt:

Cultuur, cultuurhistorie, sport en evenementen zijn van grote waarde voor de versterking van de positie van Leiden in de regio Randstad. Bovendien zijn sport, recreatie, evenementen en cultuur, belangrijk voor de sociale structuur van de stad. Het aanbod van voorzieningen zal toegankelijk zijn om de ontwikkeling en ontspanning van inwoners te verzekeren en onderscheidend om de centrumfunctie voor bezoekers te benutten.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het programma Cultuur omvat 13 verschillende prestaties. Met uitzondering van prestatie 8A2.2 "Meer plek en aandacht creëren voor beeldende kunst in de openbare ruimte" verliepen alle prestaties tot medio maart volgens planning (groen). Vrijwel alle prestaties hebben sinds medio maart op ernstige wijze te leiden van de maatregelen die zijn getroffen in het kader van de bestrijding van het coronavirus. Tal van voorstellingen, concerten, tentoonstellingen, evenementen, etc. zijn geannuleerd, of voorlopig uitgesteld. Op dit moment is de crisis nog in volle gang. Dit is de reden voor de oranje stoplichten. We richten ons nu op het informeren van culturele instellingen over de landelijke en lokale regelingen die er zijn en de initiatieven die door de sector zelf zijn opgepakt. Er is veel afstemming met partners in de stad, de regio en op landelijk niveau. De consequenties op langere termijn zullen pas inzichtelijk zijn bij de 2e Voortgangsrapportage.

Sport

Vanwege corona waren de sportverenigingen en gemeentelijke sportaccommodaties gesloten. De buitensportaccommodaties gaan nu weer open. Binnen- en buitensportverenigingen starten weer (buiten) met trainen.

Bij zwembaden leidt de sluiting en openstelling met beperkingen dit tot financiële tekorten. Voor andere sportfaciliteiten geldt dat er middelen beschikbaar komen van het rijk zodat de huur voor verenigingen kwijtgescholden kan worden. Sportevenementen zijn afgelast of naar een later moment verplaatst, zoals de Singelloop en Leiden Marathon.

Er wordt veel gebruik gemaakt van de openbare ruimte om te sporten, waardoor de druk op de 'groene' publieke ruimte toeneemt. Er zijn in overleg met de sportverenigingen regels opgesteld voor sporten in groepen in de openbare ruimte en op buitensportaccommodaties. Een mogelijk onzeker gevolg op de langere termijn is ledenverlies voor sportverenigingen, bijvoorbeeld omdat leden de contributie niet meer kunnen betalen. Dit geldt met name voor verenigingen met veel leden uit kwetsbare groepen.

3.8.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 8A Cultuur

Doel	Prestatie	
8A1 Cultuur heeft een breed en divers aanbod met meer kwaliteit en vernieuwing; musea en podia zetten Leiden nationaal en regionaal op de kaart	8A1.1 Doen aanbieden van een breed en divers kunst- en cultuurprogramma door de gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen; verbeteren van het aanbod met (pop)muziek en film	⚠
	8A1.2 Exploitatie Museum de Lakenhal	⚠
	8A1.3 Restauratie en nieuwbouw Museum de Lakenhal	✓
8A2 Culturele levendigheid en culturele identiteit van de (binnen)stad	8A2.1 Doen bevorderen van de culturele levendigheid van de (binnen)stad door met de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen afspraken te maken over: 1. het gebruik van stad als podium, 2. het ontwikkelen van het Cultuurkwartier als kloppend hart, 3. het verbinden van cultuur met kennis en historie, 4. het aangaan van partnerschappen met andere sectoren	⚠
	8A2.2 Meer plek en aandacht creëren voor beeldende kunst in de openbare ruimte	✓
	8A2.3 Beschikbaar stellen van incidentele subsidie voor bijzondere kunst- en cultuurprojecten en -initiatieven	⚠
8A3 Cultuur (ver)bindt en ontwikkelt talenten en activiteiten die passen bij Leiden, Stad van ontdekkingen	8A3.1 Doen aanbieden van een breed en diverse cultuureducatief programma door de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuureducatie-instellingen	⚠
	8A3.2 Afspraken maken met de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuureducatie-instellingen over: 1. speciale aandacht voor de ontdekking en ontwikkeling van talent en 2. speciale aandacht voor jongeren, kenniswerkers en expats	⚠
	8A3.3 Bevorderen van een productieklimaat waarin makers en amateurkunst zichtbaar zijn in de stad	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8A Cultuur

De prestaties 8A1.1, 8A1.2, 8A2.1, 8A2.3, 8A3.1, 8A3.2 en 8A3.3 stonden tot medio maart allen op groen. Het noodgedwongen annuleren van culturele activiteiten en de sluiting van museum De Lakenhal als gevolg van de corona-maatregelen hebben sinds half maart een zeer grote impact. Voor al deze prestaties is nu een oranje stoplicht opgenomen.

Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

Doel	Prestatie	
8B1 Het Leids verleden wordt duurzaam ingezet als onderscheidende kracht: kennis en collecties op het gebied van cultureel erfgoed zijn bruikbaar voor diverse groepen en het cultureel erfgoed wordt behouden voor toekomstige generaties. Leiden staat met al haar erfgoedkennis en –collecties nationaal en internationaal aan de top (ambitie I); Leiden wil haar historische omgevingskwaliteit behouden, benutten en versterken voor een aantrekkelijke, vitale en toekomstbestendige stad (ambitie II); Leiden bruist van erfgoedbeleving voor en door bewoners en bezoekers (ambitie III).	8B1.1 Exploitatie en beheer Erfgoed Leiden en Omstreken	✓
	8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk	⚠
	8B1.3 Toezicht en handhaven monumenten	✓
	8B1.4 Uitvoeren erfgoedbeleid met partners	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk

Tot medio maart een groen stoplicht. De noodgedwongen sluiting van de molen als gevolg van de corona-maatregelen hebben sinds half maart een zeer grote impact en hebben een oranje stoplicht tot gevolg.

Beleidsterrein 8C Sport

Doel	Prestatie	
8C1 Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen	8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties (sporthallen, zwembaden, sportvelden, tennisbanen en overige sportaccommodaties)	⚠
	8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan v.w.b. de jaarschijf 2020	✓
8C2 Leiden ondersteunt haar sportverenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportfunctie ook een maatschappelijke functie vervullen	8C2.1 Ondersteunen van sportverenigingen	✓
8C3 Leiden stimuleert dat alle inwoners meer sporten en bewegen	8C3.1 Organiseren van kennismakingscursussen	✓
	8C3.2 Stimuleren en faciliteren van sportevenementen (Marathon, Singelloop) door subsidiëring	⚠
	8C3.3 Verstrekken van sportstimuleringsubsidies	✓
	8C3.4 Ondersteunen en faciliteren topsport	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8C Sport

8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties (sporthallen, zwembaden, sportvelden, tennisbanen en overige sportaccommodaties)

Het noodgedwongen (tijdelijk) sluiten van sportaccommodaties heeft negatieve financiële consequenties. Het rijk heeft aangegeven compensatie te geven voor het kunnen kwijtschelden van de huur van sportaccommodaties. Of er ook compensatie komt voor de sluiting van zwembaden is nog onduidelijk. Als we die niet krijgen is er sprake van een financieel tekort. De gemeente ondersteunt waar mogelijk het weer opstarten van sportactiviteiten. De prestatie wordt, in afwachting van financiële compensatie door het rijk, voorlopig op oranje gezet.

8C3.2 Stimuleren en faciliteren van sportevenementen (Marathon, Singelloop) door subsidiëring

Enkele evenementen zoals de Singelloop zijn als gevolg van het coronavirus niet doorgegaan. Gezien de onzekerheid of betreffende sportevenementen na de zomer nog gaan plaatsvinden wordt deze prestatie voorlopig op oranje gezet.

Beleidsterrein 8D Recreatie

Doel	Prestatie	
8D1 Voldoende recreatieve mogelijkheden voor Leidenaren	8D1.1 Beheer en exploitatie van Jeugdorp Zuid-West	✓
	8D1.2 Beheer en exploitatie van volkstuinen	✓
	8D1.3 Verstrekken van subsidie aan amateurtuinders	✓
8D2 Voldoende onderscheidende evenementen ter versterking van de levendigheid in de stad, het aantrekken van extra bezoekers en versterking van de lokale economie	8D2.1 Evenementencoördinatie	⚠
	8D2.2 Be/afhandelen van aanvragen evenementenvergunning	⚠
	8D2.3 Ondersteunen van de drie grootschalige en overige evenementen	⚠
	8D2.4 Verstrekken van evenementensubsidie	⚠
	8D2.5 Meerjarige resultaatafspraken met organisatoren van identiteitversterkende evenementen	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8D Recreatie

Prestaties 8D2.1, 8D2.2, 8D2.3, 8D2.4 en 8D2.5 stonden tot medio maart allen op groen. Vanwege het coronavirus zijn tot 1 september vergunningsplichtige evenementen van overheidswege verboden. Op niveau van de veiligheidsregio wordt afgestemd welke evenementen eventueel nog in 2020 kunnen plaatsvinden. Voor deze prestaties is nu een oranje stoplicht opgenomen.

9

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

<i>Programmanummer</i>	9
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Maatschappelijke ondersteuning luidt:

De gemeente Leiden wil een stad zijn waarin alle mensen, inclusief die met een zorgbehoefte, actief kunnen participeren en zelf de regie in handen hebben bij de wijze waarop hun zorgbehoefte wordt vervuld. Het gemeentelijke beleid is gericht op het activeren van mensen om hen in staat te stellen zelf deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast organiseren we een vangnet voor de ondersteuning van zeer kwetsbare burgers die onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf te zorgen.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Door de krappe woningmarkt blijkt het lastig voldoende uitstroom uit de maatschappelijke opvang te realiseren. Het aantal meldingen bij Veilig Thuis, onderdeel van de RDOG, lijkt niet zo sterk te stijgen als in het begin van het jaar. Het is mogelijk dat op een later moment het aantal aanmeldingen alsnog stijgt. Dit kan komen door de relatieve rust in huishoudens als gevolg van corona. Echter is het ook mogelijk dat de meldingen bij Veilig Thuis weer sneller zullen gaan stijgen omdat huishoudens meer tijd met elkaar doorbrengen. De langere termijn effecten hiervan zijn nog ongewis.

Daarnaast liggen er forse andere uitdagingen bij de RDOG, onder meer als gevolg van corona. De RDOG heeft een wettelijke taak in infectieziektenbestrijding. De bestrijding van corona vraagt veel meer capaciteit dan geraamd: zo wordt momenteel het bron- en contactonderzoek opgeschaald. Voor veel activiteiten in programma 9 wordt als gevolg van corona gezocht naar alternatieve manieren van organiseren. Zo wordt een deel van de ondersteuning digitaal geboden, soms in combinatie met face to face contact. Gemeente en stadspartners zoeken naar creatieve manieren om toch activiteiten uit te voeren. Bijvoorbeeld wordt de regiotaxi, normaal gesproken ingezet voor meerdere individuele ritten samen, nu tijdelijk gebruikt voor het halen en brengen van deelnemers naar dagbesteding.

Een positief effect van corona is dat de sociale contacten in buurten mogelijk toenemen, maar de vraag is of dit een structureel effect is. Ook neemt digitalisering een grote vlucht en verloopt samenwerking in de stad goed.

Over het algemeen kunnen we de langere termijneffecten nog niet volledig overzien. Sommige problemen zullen verergeren zijn en sommige verminderen. Er worden ook alternatieven in de hulpverlening ontdekt.

3.9.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 9A Sociale binding en participatie

Doel	Prestatie	
9A1 Sociale binding en participatie van inwoners is hoog	9A1.1 Doen organiseren van een passend voorzieningenaanbod dat aansluit op de sociale situatie van de wijk	✓
	9A1.2 Doen organiseren van activiteiten die maatschappelijke participatie bevorderen en sociaal isolement voorkomen	✓
	9A1.3 Doen bevorderen van cliëntbetrokkenheid en publieksparticipatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning	✓
	9A1.4 Opdracht geven voor het uitvoeren van de vijf basisfuncties voor lokale ondersteuning van vrijwilligerswerk	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9A Sociale binding en participatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 9B Preventie

Doel	Prestatie	
9B1 Burgers zijn zelfredzaam mogelijk	9B1.1 Organiseren van een samenhangend aanbod van informatieverstrekking, advies en cliëntondersteuning	✓
9B2 Gezondheidsproblemen worden voorkomen	9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg	⚠
	9B2.2 Uitvoeren van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9B Preventie

9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg

De werkelijke loon- en prijsontwikkeling bij het RDOG kan niet volledig worden gecompenseerd met de toegepaste indexering van 2,86%. Daarnaast doet zich een autonome kostenstijging voor op diverse taken. De kosten stijgen vanaf 2020. Dit leidt tot een financieel nadeel dat zal worden meegenomen bij de Kaderbrief 2021-2024. De raad is apart al over de financiële ontwikkelingen bij de RDOG geïnformeerd.

Gevolgen van corona

Bij een grootschalige uitbraak van een infectieziekte worden alle benodigde mensen en middelen ingezet. Zo wordt voor de bestrijding van corona het bron- en contactonderzoek, uitgevoerd door de RDOG, opgeschaald. Andere werkzaamheden, die tijdens de lockdown hebben stilgelegen, moeten ingehaald worden, bijvoorbeeld gehoorscreening bij pasgeborenen. De benodigde mensen en middelen voor de bestrijding van corona zullen extra kosten met zich meebrengen, die hopelijk door het rijk gecompenseerd worden. De verwachting is dat gemeenten in grote mate gecompenseerd worden, maar dit is niet zeker. In de RDOG-begrotingswijziging 2020 en -begroting 2021 is nog geen rekening gehouden met mogelijke extra kosten.

Beleidssterrein 9C Ondersteuning

Doel	Prestatie	
9C1 Integraal zorg en ondersteuning op maat	9C1.1 Organiseren toegang zorg en welzijn door middel van sociale wijkteams	✓
9C2 Mensen met een beperking zijn in staat zelfstandig te leven	9C2.1 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van algemene Wmo-voorzieningen	✓
	9C2.2 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van maatwerk Wmo-voorzieningen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9C Ondersteuning

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Doel	Prestatie	
9D1 Stabiele leefsituatie voor kwetsbare groepen	9D1.1 Uitvoering geven aan preventie en herstel t.a.v. verslaving en dak- en thuisloosheid	⚠
	9D1.2 Uitvoering geven aan toeleiding naar zorg van mensen met verslavings- en psychiatrische problematiek en begeleiding van ex-gedetineerden en vreemdelingen in nood	✓
	9D1.3 Uitvoering geven aan opvang en huisvesting van kwetsbare groepen	✓
	9D1.4 Uitvoering geven aan beschermd wonen	✓
9D2 Verminderen van (de gevolgen van) huiselijk geweld	9D2.1 Uitvoering geven aan maatregelen die het voorkómen van geweld in huiselijke kring, het stoppen van geweld en het herstel van veiligheid in het huishouden of gezin bevorderen	✓
	9D2.2 Uitvoering geven aan opvang van slachtoffers van geweld in huiselijke kring	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

9D1.1 Uitvoering geven aan preventie en herstel t.a.v. verslaving en dak- en thuisloosheid

Het blijkt lastig om de instroom in de dak- en thuislozenopvang te verkleinen en de uitstroom stagneert wegens een krappe woningmarkt.

10

Werk en inkomen

Werk en inkomen

<i>Programmanummer</i>	10
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Werk en inkomen luidt:

De gemeente Leiden stimuleert haar inwoners om door werk zelfstandig in het bestaan te voorzien, bevordert maatschappelijke participatie en biedt waar nodig een financieel vangnet.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Corona leidt ertoe dat de activiteiten bij Stadsbank, Team Werk & Inkomen en DZB op andere manieren uitgevoerd worden dan normaal gesproken, veelal digitaal. DZB start weer langzaam op met inachtneming van de RIVM-richtlijnen. De kosten van de lockdown bij DZB zijn aanzienlijk, maar het rijk compenseert mogelijk (een deel van) het tekort.

We verwachten dat de werkloosheid zal toenemen en dat meer mensen een beroep op de bijstand zullen gaan doen. Om dit te voorkomen zullen we inzetten op het actief houden van de nieuwe instroom en proberen mensen te bemiddelen naar tekortsectoren. Op dit moment is er nog geen extra toename bij schuldhulpverlening als gevolg van corona zichtbaar, maar deze wordt wel verwacht. Momenteel kunnen we de effecten van corona op de langere termijn niet volledig overzien, we kunnen slechts mogelijke effecten schetsen. Of deze effecten zich ook echt voordoen, en zo ja, in welke mate, is nu onduidelijk.

3.10.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 10A Arbeidsparticipatie

Doel	Prestatie	
10A1 Leidenaren hebben werk en zijn daardoor minder uitkeringsafhankelijk	10A1.1 Inzetten van re-integratie en participatievoorzieningen	✓
	10A1.2 Aanbieden volwasseneneducatie	✓
	10A1.3 Inzetten project Jongeren op de Arbeidsmarkt (Project JA)	✓
10A2 Mensen met loonwaarde onder het wettelijk minimumloon werken zo regulier mogelijk	10A2.1 Inzetten sociale werkvoorziening	✓
	10A2.2 Inzetten beschut werk	✓
	10A2.3 Inzetten loonkostensubsidie	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10A Arbeidsparticipatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Doel	Prestatie	
10B1 Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement	10B1.1 Uitvoeren declaratieregeling en behandelen aanvragen overige participatie bevorderende voorzieningen	✓
10B2 Armoedebestrijding	10B2.1 Behandelen aanvragen individuele bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorziening	✓
	10B2.2 Verstrekken (bijdrage in) premie Collectieve Ziektekostenverzekering Minima	✓
	10B2.3 Verstrekken tegemoetkoming kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie	✓
	10B2.4 Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	✓
	10B2.5 Subsidies minimabeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

10B1.1 Uitvoeren declaratieregeling en behandelen aanvragen overige participatie bevorderende voorzieningen
Tal van activiteiten die normaal gesproken via persoonlijk contact worden uitgevoerd, kunnen nu niet op die manier worden uitgevoerd. Er wordt gezocht naar alternatieven, bijvoorbeeld voor de wereldkeuken en project Door.

Beleidsterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Doel	Prestatie	
10C1 Leidenaren (18 t/m AOW-leeftijd) voor wie een financieel vangnet nodig is, ontvangen inkomensondersteuning	10C1.1 Behandelen aanvragen en beheer uitkeringen Participatiewet, loaw, loaz, Bbz- inkomensvoorzieningen	✓
	10C1.2 Uitvoeren fraudepreventie en opsporen uitkeringsfraude	✓
	10C1.3 Uitvoeren terugvordering en verhaal	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10C Inkomensvoorzieningen

De invloed van de coronacrisis zal (mogelijk) aanzienlijk zijn. De daling in uitkeringsafhankelijkheid zal minder groot zijn of zelfs tot stilstand komen. Onderhoudsplichtigen betalen naar draagkracht van hun inkomen. De eerste verzoeken herziening van hun onderhoudsbijdragen zijn al binnen.

Beleidsterrein 10D Schuldhulpverlening

Doel	Prestatie	
10D1 Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldensituaties is voorkomen	10D1.1 Uitvoeren van budgetbeheer, stabilisatietrajecten en overige preventieve maatregelen	✓
10D2 Problematische schuldensituaties zijn beheersbaar gemaakt en (zo mogelijk) opgelost	10D2.1 Uitvoeren schuldhulpverlening	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10D Schuldhulpverlening

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.11 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Uitkering

De algemene uitkering komt door wijziging van een aantal verdeelmaatstaven en afboeking van de stelpost onderuitputting BTW-compensatiefonds voorsnog lager uit. Een volledige nieuwe doorrekening maken we op basis van de meicirculaire 2020 (publicatiedatum 29 mei 2020) en zal onderdeel zijn van Kaderbrief 2020-2024.

Ozb

De ozb voor woningen geeft op dit moment een lagere opbrengst. Een achterblijvende woningbouwproductie is hiervan de oorzaak. De ozb voor niet-woningen komt naar verwachting hoger uit dan geraamd. Bij Kaderbrief 2020-2024 zullen deze afwijkingen worden meegenomen.

3.12 Overhead, Vpb en onvoorzien

Financiële effecten coronacrisis

Bij de verschillende begrotingsprogramma's is het effect van de beperkende maatregelen op de stad en de gemeentelijke organisatie al beschreven. Deze maatregelen raken ook de gemeentebegroting doordat inkomsten uit bijvoorbeeld de parkeerexploitatie en de sportaccommodaties lager zijn en de gemeente ook extra kosten maakt om zijn dienstverlening voort te kunnen zetten. Om organisaties en ondernemers in de stad te ontlasten hebben we uitstel van betaling verleend voor enkele gemeentelijke heffingen en belastingen. Hierover is uw raad in meerdere collegebrieven al geïnformeerd. Dit zorgt niet direct voor een nadeel in de begroting, maar betekent wel dat inkomsten pas later binnenkomen.

De exacte financiële impact op de gemeentebegroting blijft echter nog hoogst onzeker. Dit komt door een aantal factoren:

- De duur van de beperkende maatregelen en de mate waarin verschillende sectoren ook na het beëindigen van deze maatregelen nog hun bedrijfsvoering moeten aanpassen zijn onbekend;
- De compensatie die het Rijk aan de gemeenten zal geven voor het wegvallen van inkomsten en hogere uitgaven, bepaalt uiteindelijk voor een belangrijk deel welk tekort er 'onder aan de streep' over blijft;
- De mate waarin de door het Rijk genomen steunmaatregelen voldoende zijn om alle voor de stad Leiden belangrijke voorzieningen in stand te houden zal mede bepalen welke aanvullende stappen de gemeente nog moet zetten om deze voorzieningen in stand te houden.

Bij Kaderbrief 2020-2024 wordt met de nodige aannames voor deze onzekerheden een nadeel opgenomen in 2020 waarmee de negatieve effecten van beperkende maatregelen tot en met juni in de begroting kunnen worden opgevangen. Voor de effecten van de (gedeeltelijke) continuering van de beperkende maatregelen tot en met december nemen we bij de bepaling van het weerstandsvermogen voor de Jaarstukken 2020 een risico op.

Servicepunt71

De bijdrage aan Servicepunt71 stijgt voornamelijk als gevolg van de indexatie van de lonen en prijzen, flexibele schil inkoop, groei van ICT en nog een klein deel door de overgang VRIS. Bij Kaderbrief 2020-2024 zal deze tegenvaller worden meegenomen.

Hoofdstuk 4

4 Paragrafen

4.1 Plankosten

Plankosten krediet

De huidige opzet van plankosten heeft tot doel plankosten zowel in de fase voor kaderbesluit als na kaderbesluit inzichtelijk te maken, teneinde de beheersbaarheid te waarborgen. Om dit blijvend te monitoren zijn er overzichten voor lijn- en projectmanagers om de uren en de euro's in te zien. Daarnaast zijn voor de plankostenteams personeelstarieven berekend en wordt gecontroleerd op naleving van deze systematiek. Plankosten worden zo goed en sober mogelijk geraamd, bij de kosten wordt sluitende dekking aangegeven, en er zijn heldere afspraken gemaakt tussen teams voor de inzet van capaciteit. Bij overschrijdingen van geraamde plankosten wordt een besluit tot aanvullende dekking gevraagd en de stand van het krediet plankosten in definitiefase wordt gevolgd. Ook in 2020 is het monitoren, evalueren en bijsturen van plankosten van essentieel belang voor optimale beheersing van projectkosten.

In de bijgevoegde tabel treft u de stand van het krediet plankosten in definitiefase. Dit krediet wordt gevoed door onttrekkingen aan de reserve bedrijfsvoering plankosten en ingesteld vanuit het oogpunt van transparantie, monitoring en bewaking. Elke projectopdracht waarbij voor plankosten in definitiefase een beroep wordt gedaan op het krediet, wordt aan het college ter vaststelling aangeboden. Deze werkwijze is voor het bestuur een goede grondslag voor enerzijds een betere beheersing van plankosten en anderzijds voor prioritering in de projectenportefeuille. Ofwel: het bestuur geeft keer op keer bewust fiat aan het investeren van voorbereidingstijd in projecten en weet precies hoeveel geld hiermee gemoeid is.

Op het moment dat er een kaderbesluit wordt genomen, worden de plankosten meegenomen in de totale lasten van het project en vloeien de reeds gemaakte plankosten in één keer terug in de reserve. Indien een project geen doorgang vindt, kunnen de kosten uiteraard niet worden meegenomen in de totale projectkosten. In dat geval vindt er geen terugstorting plaats in de reserve. In beide gevallen zal het project na kaderbesluit worden afgerond en uit het krediet worden gehaald. Er resteert voor dit jaar nog een bedrag van circa € 290.000 voor de plankosten van nieuwe projecten in definitiefase (onderstaande tabel). Met de verwachte kaderbesluiten over Kopermolen, Energiepark en de Kaasmarkt vloeien voldoende middelen terug om nieuwe projectplannen op te starten of budgetten op te hogen.

Totaal beschikbaar tot en met 2019	€ 8.957.956
Reeds afgesloten projecten in voorgaande jaren inclusief 2019	-€ 4.773.601
Reeds afgesloten projecten in 2020 (topsporthal, Hoge Rijndijk)	-€ 441.299
Af te sluiten projecten 2020 (Haagse Schouw)	-€ 69.353
Beschikbaar gesteld via werkbegroting 2020 uit de reserve plankosten	€ 598.000
Beschikbaar stellen via 1e rapportage	€ 67.984
Totaal beschikbaar	€ 4.339.687

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Lopende projecten				€
HOV, corridor Leiden - Katwijk - Noordwijk	Leids project	BW14.0846/ 16.0340	2.310	231.000
Inpasbaarheid en bereikbaarheid busterminal Terweepark	Leids project	BW15.0373	1.950	195.000
Blok Dolfijn-'t schippertje Zeeheldenbuurt	Leids project	BW16.0399	1.000	100.000

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Aanvullende uren Blok Dolfijn-'t schippertje	Leids project	BW18.0432	1.174	117.705
Herontwikkeling kaasmarkt	Leids project/ Derden	BW16.0400	1.660	166.000
Aanvullende aanvraag uren Kaasmarkt	Leids project	BW18.0404	937	96.000
2e Aanvullende uren Kaasmarkt	Leids project	BW19.0163	1.904	195.119
Turkoois	Derden	BW17.0147	712	72.980
Kopermolen	Derden	BW17.0186	976	100.000
Aanvullende aanvraag uren Kopermolen	Leids project	BW18.0305	2.351	241.000
2e Aanvullende uren Kopermolen	Leids project	BW19.0186	1.268	130.000
Haarlemmerstraatgarage	Leids project	BW18.0083	1.326	135.915
Wijk sportpark Roomburg	Leids project	BW18.0643	521	79.000
Herontwikkeling Energiepark e.o.	Leids project	BW18.0410	1.810	185.525
Herontwikkeling Energiepark e.o. (onderz.kn)	Leids project	BW18.0410	0	50.000
Aanvullende uren Energiepark	Leids project	BW19.0304	922	94.500
Aanvullende onderzoekskosten	Leids project	BW19.0304	0	34.000
2e Aanvullende uren Energiepark	Leids project	BW19.0357	1.951	200.000
2e Aanvullende onderzoekskosten	Leids project	BW19.0357	0	75.000
Aanvullende uren Energiepark	Leids project	BW20.0116	2.524	264.975
3e aanvullende onderzoekskosten	Leids project	BW20.0116	0	161.000
Renovatie Trien Semlerstraat	Leids project	BW18.0571	1.260	129.150
Diamantplein e.o.	Leids project	BW19.0333	1.610	165.000
Werninkterrein	Leids project	BW19.0471	3.100	317.710
Paardenwei	Leids project/ derden	BW19.0486	2.770	283.925
Gebiedsontwikkeling Telderskade	Leids project	BW20.0161	952	100.000
Totale onttrekking			34.987	€ 3.920.504
Resterend bedrag voor 2020				€ 419.183

Aanvraag onderweg, nog niet door college besloten				
Aanvullende uren Haarlemmerstraatgarage	Leids project		638	65.438
Aanvullende uren Wijk sportpark Roomburg	Leids project		610	64.000
Totaal aan aanvragen onderweg				129.438
Resterend voor nieuwe aanvragen				€ 289.745

Plankosten reserve

Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering plankosten, waaruit het krediet plankosten definitiefase is gedekt, is vastgesteld dat deze primair bedoeld is voor dekking van de plankosten van projecten in definitiefase en secundair voor het oplossen van knelpunten met betrekking tot het uitvoeren van deze systematiek.

4.2 Bedrijfsvoeringsreserve concern

De reserve bedrijfsvoering concern heeft als primaire functie het opvangen van jaarlijkse fluctuaties in de bedrijfsvoering en heeft om die reden een egaliserend karakter. Secundair kan deze reserve worden aangewend ter oplossing van knelpunten in de bedrijfsvoering. De voeding van deze reserve vindt o.a. plaats bij de bestemming van het rekeningresultaat.

Bedrijfsvoeringsreserve concern	2020
Stand reserve per 1-1-2020	1.013.967
kapitaallasten bedrijfsmiddelen	516
Eerste Bestuursrapportage 2017	
Ontwikkelpool (personeel en overige kosten)	-698.260
Tweede Bestuursrapportage 2018	
meerwerk Servicepunt71 (project huisvesting / Leidse werken)	-210.000
Prognose 2 Bestuursrapportage 2019	
VRIS transitiekosten en de organisatieontwikkelingskosten	-57.169
Verwachte stand per 31-12-2020	49.054

In het tweede kwartaal worden de aanvragen voor budgetten die gedekt moeten worden uit de reserve bedrijfsvoeringsreserve concern geïnventariseerd en gelabeld. De administratieve verwerking en het bijbehorende overzicht van de onttrekkingen zal worden opgenomen in de 2e Voortgangsrapportage 2020.

4.3 Taakstellingen

De raad wordt via de planning- en controlcyclus over de voortgang van de realisatie van de taakstellingen geïnformeerd. In deze paragraaf geven wij een overzicht van de hoogte van taakstellingen in 2020, de wijzigingen bij deze rapportage, en de wijze waarop wij nog openstaande taakstellingen in 2020 willen realiseren.

NB: taakstellingen staan weergegeven als negatief bedrag (korting op het budget).

TAAKSTELLINGEN 2020	Totaal taakstelling 2020
Toebedeelde taakstelling	-303.000
Groen werken op regie	-260.000
Sportaccommodaties	-16.000
Taakstelling PHV	-15.000
Stedelijke Ontwikkeling	-10.000
Overige	-2.000
Overige financiële opgaven	-736.000
VRIS applicatierationalisatie	-736.000
totaal	-1.039.000

Voor 2020 is de resterende opgave aan taakstellingen een bedrag van € 1.039.000. In de toelichting wordt ingegaan op de wijze waarop we de taakstellingen over 2020 willen invullen. In de volgende rapportage zal daar verder op ingegaan worden.

Toelichting toebedeelde taakstellingen:

Groen werken op regie

Voor de taakstelling op groen is onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om in te vullen. Als vertrekpunt is gekeken naar welke mogelijkheden er zijn om de taakstelling binnen het domein Groen op te vangen. Dit blijkt echter niet mogelijk zonder dat er een onwenselijke verslechtering van de beeldkwaliteit optreedt. Daarom is ook gekeken naar mogelijkheden om de taakstelling in te vullen binnen andere beheerdomeinen. Voor € 118.000 is structureel dekking gevonden binnen het domein afvalinzameling en reiniging. De volledige invulling van deze taakstelling is op dit moment nog onzeker, het restant zal worden betrokken bij de integrale afweging rond Kaderbrief 2020-2024.

Sportaccommodaties

Het resterende deel van de taakstelling wordt ingevuld door een besparing op de energielasten.

Taakstelling PHV

De taakstelling zal vanaf 2021 worden ingevuld door de structurele lastenbudgetten in totaal met € 15.477 te verlagen. De actie wordt tegelijk uitgevoerd met de jaarlijkse indexering van de budgetten. Voor 2020 zal bij de decemberwijziging verrekening plaatsvinden met een incidentele post.

Stedelijke ontwikkeling

Betreft een relatief klein bedrag welke we in 2020 kunnen dekken binnen de reguliere bedrijfsvoering.

Overige

In de begroting staan op diverse plekken kleine bedragen voor diverse taakstellingen. Vaak zijn deze bedragen het gevolg van afrondingen en indexeringen welke nog niet in de begroting zijn verwerkt. Medio 2020 zullen deze bedragen gedekt worden vanuit de reguliere bedrijfsvoering.

Overige financiële opgaven

VRIS applicatierationalisatie

Bij de overgang van de I-medewerkers en applicaties naar Servicepunt71 was het uitgangspunt dat er een besparing kon worden gerealiseerd. In de begroting van Leiden is vanaf 2022 een structureel bedrag van

€ 720.000 opgenomen (voor 2020 een bedrag van € 736.000). Nu twee jaar verder blijkt dat een deel van deze taakstelling moeilijk invulbaar is. Bij de aanmeldingen voor Kaderbrief 2020-2024 is een voorstel opgenomen om de taakstelling tot een reëel bedrag terug te brengen.

4.4 In control

Net als in 2018 is voor 2019 een plan gemaakt voor een verbeterde afronding van het jaarrekeningtraject. Dat plan is afgestemd met de Commissie voor de Rekeningen. Het betreft vooral administratieve werkzaamheden voor de onderbouwing van de bedragen die zijn opgenomen in de jaarrekening. De eisen die daaraan gesteld worden, stemmen we zorgvuldig af met de externe accountant.

Over de voortgang van de jaarafsluiting rapporteren we schriftelijk vóór elke vergadering van de Commissie voor de Rekeningen. Zo houdt ook de raad vinger aan de pols op dit traject. Ten tijde van het opstellen van deze voortgangsrapportage (mei 2020) verliep het proces m.b.t. de totstandkoming van de jaarrekening en de controle daarop nagenoeg conform planning. I.v.m. de coronacrisis zou het kunnen zijn dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken de uiterste indieningsdatum voor de jaarrekening (15 juli) naar achteren verschuift.

Overige speerpunten die zijn genoemd in de begroting 2020 t.a.v. control:

- In 2018 en 2019 hebben we samen met Servicepunt71 een systeem ingevoerd ter verbetering en automatisering van het proces van inkoop tot betalen. In 2020 gaan we dat systeem en het gebruik ervan verder ontwikkelen, mede met het oog op verbeterde monitoring op het voldoen aan aanbestedingsregels en efficiëntere inkoop. De invoering van dit systeem levert voordelen op, maar is op onderdelen in het proces ook minder efficiënt. In 2020 zal opnieuw worden beoordeeld in welke mate deze knelpunten kunnen worden opgelost.
- Vanaf 2021 zal naar aanleiding van landelijke wetgeving het College een rechtmatigheidsverantwoording moeten afgeven. Hoewel Leiden reeds een in-control verklaring heeft, zal de rechtmatigheidsverantwoording niet geheel hetzelfde zijn. De gevolgen hiervan en hoe wij dit gaan inbedden in de interne audit functie is een speerpunt voor 2020. Het plan hiervoor zal in het najaar gereed zijn en wordt in samenspraak met Servicepunt71 en de regio opgesteld.
- Digitalisering van de interne controle. De verwachting is dat binnen 10 jaar de belangrijkste financiële processen geautomatiseerd zullen zijn. Door robotisering en artificial intelligence zullen processen wezenlijk anders zijn ingericht. Dit maakt de weg vrij om ook anders de audits uit te voeren: geen intensieve handmatige steekproeven meer, maar data-analyses. In 2020 zetten we de pilots voort die we in 2019 hebben gestart en starten we enkele nieuwe pilots om het gebied van de digitale audit te verkennen en kennis op te bouwen, daar waar mogelijk gezamenlijk met andere gemeenten.

Zoals bekend heeft de belastingdienst een controle uitgevoerd op de aangiften btw en loonheffing over de jaren 2013-2017. De resultaten van dit onderzoek is inmiddels bekend. Uitkomst is dat de gemeente Leiden voor de loonheffing een geringe nabetaling moet doen, en voor de btw geld kan terugvorderen. Per saldo levert dat een voordeel op van circa € 200.000 waarover in de jaarrekening 2019 is gerapporteerd. Al met al een mooi resultaat. Naar aanleiding van het FIOD onderzoek inzake het ROC gebouw is het convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst tijdelijk opgeschort. Dat blijft nog even duren, maar als gevolg van de resultaten van dit onderzoek is de relatie met de Belastingdienst weer enigszins genormaliseerd.

